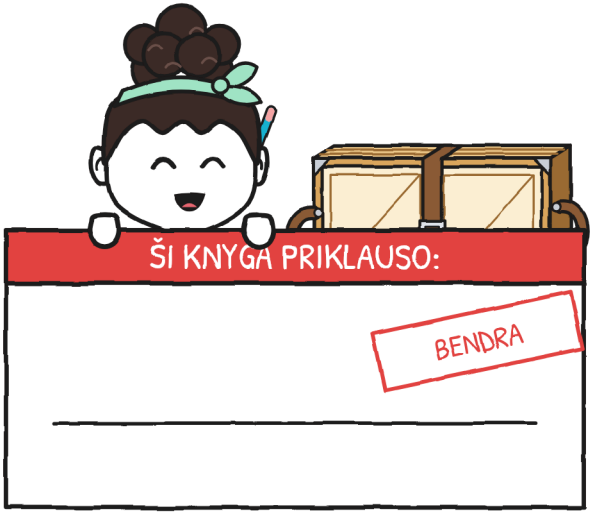

Bendra. Telpame. –J.

Jei jį rasi, grąžink sulankstytą.

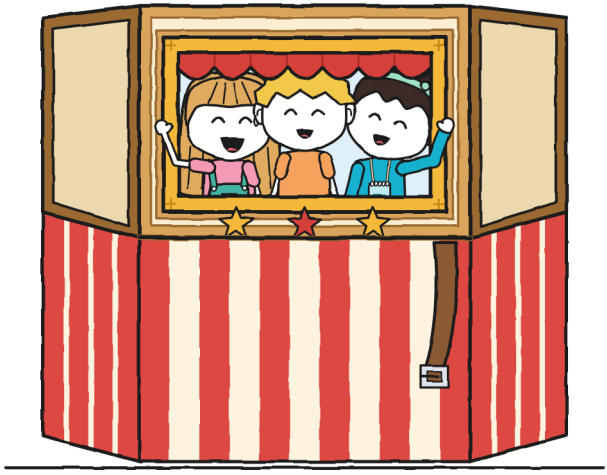
TIK PASAKOJE

Šis antspaudas žymi tai, kas nutinka tik pasakoje: tikrų drakonų nėra, o siuntiniai neparskrenda atgal. Tikram pergabenimui žiūrėk paskutinį puslapį. –J.

NEĮMANOMI PRISTATYMAI · 6

Vieta trims

LinguAula

(Gunio sąsiuvinis)

DYDIS XL · Iliustruotas romanas · 13+

NEĮMANOMI PRISTATYMAI · 6

Vieta trims

Šeštoji serijos knyga. Ankstesnės: „Šis siuntinys kandžiojasi“, „Neatidaryti prieš griaustinį“, „Grąžinkite siuntėjui, prašom“, „Ne čia, Trupinuke!“ ir „Tortas dviem“.

Tekstas ir iliustracijos: LinguAula

Lietuviškas leidimas: LinguAula

DYDIS XL · Iliustruotas romanas · 13+

Pirmasis leidimas: 2026

© 2026 LinguAula · info@linguaula.com

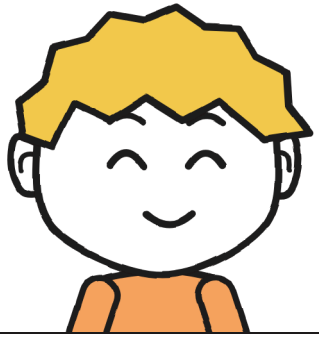
Galima laisvai kopijuoti – klasei ir namams.

Šriftai: Andika, Patrick Hand, Caveat ir Courier Prime (SIL OFL licencija).

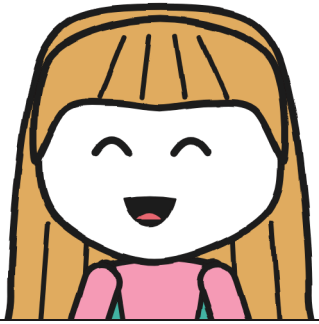
Skyrių užduotys: linguaula.com

Nešti trise. Rankeną jau pasirinkau. –J.

KAS YRA KAS

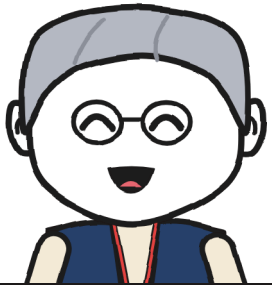
Gunis. Matuoja centimetrais. Šią savaitę skaičiuoja ir dar kai ką kita.

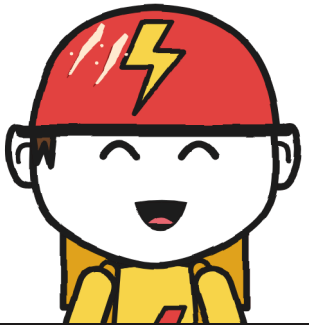
Julita. Žino kelią. Paaiškinti jį – jau kitas reikalas.

Noa. Julitos draugė iš seniau. Matuoja žingsniais: jie visada su ja.

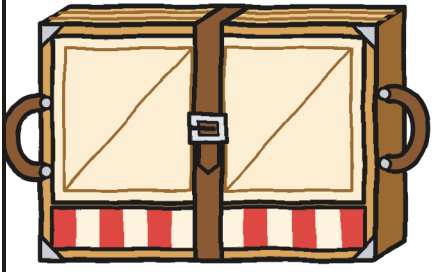
Irena. Veda teatro dirbtuvę. Nesako, kur eiti: sako „stok“.

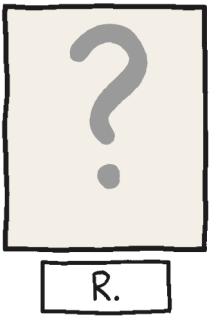
Tonis. Iš ŽAIBO ir iš parduotuvės. Matuoja laiką ir nekomentuoja. Beveik.

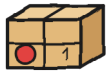
Mara. Paskolina siuntinį. Dėžės neišleidžia iš rankų.

Nr. 6. Teatras, kuris telpa dėžėje. Jei niekas nelaiko dirželio, atsidaro, kur nori.

R. Siuntėjas. Šį kartą paliko eilutę inventoriuje.

SKYRIUS 1

Kodėl reikia trijų?

Penktas sąsiuvinis baigėsi dviem rodyklėmis viename ciferblate, ir aš jį uždariau būtent taip, neprašydamas nė vienos pasitraukti. Baigtas sąsiuvinis lieka toks, kokį jį palikai. Tai jų didelis privalumas: niekas nebegali su jais ginčytis.

Šeštasis – oranžinis. Mandarino oranžinis, iš tų, kurie nulupami vienu ypu, jei neskubi, ir su parduotuvės antspaudu kampe. Mara paliko jį ant prekystalio, šalia rožinio, ir nuėjo į galinį kambarį sutvarkyti kelių dėžių, kurios jau buvo sutvarkytos. Mara sąsiuvinių neduoda: ji palieka juos ten, kur pažiūrėsi.

Pirmam puslapiui turiu tradiciją. Antrajam parašiau OFICIALUS, trečiajam – SLAPTA, ketvirtajam – GALUTINAI, penktajam – RAMUS. Keturi žodžiai su spyna, ir visus keturis Julita perskaitė anksčiau už visus, mane irgi. Šįkart ieškojau žodžio, kuris į tai jau būtų atsižvelgęs.

Viršuje užrašiau PRISTATYMŲ SĄSIUVINIS 6 · Gunio, kaip ir derėjo. O žemiau – vienintelį žodį:

BENDRA.

Ir palikau pusę puslapio laisvos, tik tai atvejui. Nežinojau, kokiam atvejui. Netrukus sužinojau: laisva ji neišbuvo nė minutės.

Julita stovėjo kitoje prekystalio pusėje. Sąsiuvinio neprašė; patraukė jį vienu pirštu, atidengė žalią flomasterį ir parašė ant tos pusės puslapio tokiu didžiu raštu, kad pasiekė paraštę, pagalvojo ir tęsė paraštėje. Paskui užkimšo flomasterį veidu „čia ne aš“, o tokį veidą toje parduotuvėje jau turi visi.

Aš pirmą puslapį padariau bendrą savo raštu. –J.

Išmatavau, kiek jis užėmė: visą apatinę pusę. Mano žodis su visu oru, kurį aplink jį buvau palikęs, užėmė viršutinę. Dvi pusės. Man atrodė labai protingas padalijimas.

Kaip visada, tiems, kurie šį sąsiuvinį atsiverčia nematę kitų. Parduotuvė vadinasi „Neįmanomi pristatymai“ ir priklauso Marai, kuri yra ragana, dėvi violetinę skrybėlę ir turi antspaudą, kuris, užspaustas ant popieriaus, išbarsto kibirkštis, kvepiančias užgesinta žvake. Kairėje lentynoje ji laiko grąžintuosius – siuntinius, kurių niekam nepavyko pristatyti, visus atsiųstus R. Jei gavėjas nepasirašo etiketės rašalu, kuris nenusitrina, auštant siuntinys parskrenda atgal į savo lentyną. Jų buvo dvidešimt. Julita ir aš pristatėme penkis: drakono kiaušinį, sėklas su kojomis, varpelį, atvykimo rinkinį ir stovą Elijos kepyklai. Ant

sienos žalia rašysena parašyta LIKO 15. Tonis iš ŽAIBO turi savo vietą ant apverstos dėžės šalia taburečių. Kol kas.

Pirmadienį, kitą dieną po Elijos žinutės, išėjau iš mokyklos ir nuėjau tiesiai į parduotuvę. Julita laukė manęs prie prekystalio su voku rankoje. Jis nebuvo nei žalias, nei mėlynas, o tokių spalvų voketus aš pažįstu. Jis buvo turkio spalvos ir užklijuotas. Julita laikė jį dviem pirštais už kampo, tarsi jis degintų.

— Atnešė paštininkas. Parašyta: „Parduotuvei Neįmanomi pristatymai“. Jau kurį laiką jo neatplėšiu.

— Kiek laiko?

— Dvidešimt aštuonias minutes, — pasakė Tonis iš savo dėžės, žiūrėdamas į laikrodį. — Rajono rekordas.

Jis buvo su šalmu net parduotuvėje, su dviem nagų brūkšneliais, o laikrodį nešiojo ant rankovės, kad neprarastų laiko atsiraitodamas.

Aš pažįstu Julitą. Uždaras vokas jos rankose išlaiko tiek, kiek jai reikia rasti atlenkiamą kraštą. Dvidešimt aštuonios minutės nebuvo kantrybė. Tai buvo kažkas kita, ir aš nežinojau, kas.

Ne mano. Svetimi vokai sveria triskart daugiau. –J.

Mara atplėšė jį nagu, nesuplėšydama daugiau popieriaus, nei reikia. Laiškas buvo parašytas aiškiu, suaugusio žmogaus raštu, iš tų, kurie eilutės gale nepasvyra:

„Esu Irena, bendruomenės centro teatro dirbtuvės vadovė. Atnaujindama inventorių radau eilutę: ‚Sulankstomas teatrėlis:

dar negautas‘. Ar jis pas jus? Šį šeštadienį, 31 d., vyks rajono žaidynės. Jei teatrėlis į mūsų kiemą atkeliaus sulankstytas, atneštas trijų žmonių komandos, pasirašysiu čia pat. Noos komandoje yra vietos trims, o kol kas yra tik ji.“

Žemiau, kitu raštu, mažu ir tiesiu, turkio spalvos rašalu:

„Julita, tai aš! Dabar užsiimu teatru. Atsivesk ką nors, kas išmano siuntinius. —Noa“.

Julita perskaitė parašą, ir jos burna pakilo iš vienos pusės, tik iš vienos, kaip kai ji prisimena ką nors, ko nežada papasakoti. Ištarė „Noa“ tyliai, taip, kaip tariamas gatvės, kuria praėjai tūkstantį kartų, pavadinimas.

„Kas nors, kas išmano siuntinius.“ Tai buvau aš. Žodis „siuntiniai“ man patiko. Žodis „kas nors“ – mažiau.

Penktą valandą atėjo abi.

Irena atsinešė aplanką, tamsiai mėlyną liemenę pilną kišenių ir ant kaklo kabantį švilpuką. Ji buvo trumpai kirpta, pilkaplaukė, su apvaliais akiniais, ir tais akiniais apžiūrėjo parduotuvę lentyną po lentynos, kaip žmogus, darantis inventorių, nors jo niekas neprašė. Noa turėjo užrašų knygelę ant virvutės ir turkio spalvos pieštuką už ausies. Plaukai aukštame garbanų kuodelyje, sujungti mėtų žalumo skarele; megztinis turkio spalvos, kaip vokas. Viskas joje atrodė padėta savo vietoje, kad nereikėtų ieškoti.

Julita išėjo iš už prekystalio neatidariusi durelių, pro apačią, ir jos apsikabino. Apsikabino taip ilgai, kad spėjau išmatuoti: vienuolika sekundžių. Aš likau šone su sąsiuviniu. Sąsiuvinis ir tam tinka: kad turėtum ką laikyti rankose.

— Čia Gunis, — pasakė Julita. — Jis išmano siuntinius.

— Labas, Guni, kuris išmano siuntinius, — pasakė Noa. Ir užrašė mano vardą savo knygelėje.

Užrašė visą, su pavarde, kurią ką tik man davė. Iš ten, kur stovėjau, mačiau, kad esu antra lapo eilutė. Pirmoje buvo „Julita“, su brūkšniu apačioje, kaip prie dalykų, kurie jau padaryti.

Mara užlipo ant mėlynos taburetės ir nukėlė iš savo lentynos Nr. 6. Dėžė kaip visos kitos, nei didesnė, nei mažesnė. Etiketėje buvo

penkios mašinraščiu išspausdintos eilutės: Nr. 6. KIEMO DIRBTUVĖ. ĮĖJIMAS PER DVEJAS DURIS. PRISTATYTI SULANKSTYTĄ. O apačioje, kaip visada, SIUNTĖJAS: R. Aplink – devyni antspaudai GRĄŽINTA.

— Devyni antspaudai, — pasakė Julita.

— „Dvejos durys“, — perskaitė Noa. — Kokios dvejos durys?

Irena nežinojo. Mara irgi. Aš užsirašiau su klaustuku, nes taip užsirašau, kai nežinau ir noriu, kad būtų matyti, jog pastebėjau.

— Nešiau jį devynis kartus, — pasakė Mara. — Pirmadieniais mane atidarydavo siuvimo būrelis. Trečiadieniais – choras. Penktadieniais – šachmatai. „Dirbtuvė? Čia ne.“ Niekas nepasirašydavo už dirbtuvę.

Piešiau, kol ji kalbėjo, trijuose kadruose: Mara su dėže po pažaste prie tų pačių durų, o durų angoje paeiliui adata su siūlu, muzikos nata ir šachmatų žirgas, kuris nieko nesakė, nes šachmatuose tylima. Apačioje dėžė, auštant įlekianti pro parduotuvės langą. Devynis kartus.

— Teatras repetuoja kieme, — pasakė Irena. — O kieme nėra skambučio.

Ji atvėrė aplanką ir parodė Marai lapą su centro antspaudu. Mara skaitė jį nosimi labai arti, taip ji skaito tai, ką ketina priimti rimtai.

— Dabar jis registre: „Teatro dirbtuvė. Atsakinga: Irena“. Už dirbtuvę jau kažkas pasirašo.

— Kai jau yra kam pasirašyti, kodėl Mara jo nenuneša dėžėje, kaip Elijos stovą? — paklausė Julita.

— Dėžėje nešiau jį devynis kartus, — pasakė Mara. — Dabar sąlygas diktuoja tas, kas gauna.

— Sulankstomas teatrėlis skirtas nešioti į aikštes, — pasakė Irena. — Turiu matyti, kaip mano vaikai su juo susitvarko gatvėje. Jei ne, jis man netinka. O aš nepasirašau to, kas man netinka.

— Tai jau esu girdėjusi kepykloje, — pasakė Mara.

Turėjau klausimą nuo tada, kai perskaičiau laišką, ir uždaviau jį, kol dar neišsisėmė.

— O kodėl reikia trijų?

Paklausiau iš tikrųjų. Ryšulys su dviem rankenomis; du žmonės, vienas prie kiekvienos. Skaičiavau pirštais ir išėjo du.

Niekas nesijuokė. Irena pažiūrėjo į mane per akinių viršų, kaip žiūrima į detalę, kuri dera geriau, nei atrodė.

— Geras klausimas. Antradienį kieme man atsakysite patys.

Mara atvėrė savo knygą ir užsirašė sąlygas. Marai jos visada telpa į vieną ranką; suskaičiavau savąja ir nykštys liko laisvas:

- Nr. 6: paskolintas repeticijoms.
- Išeina su Irena arba su manimi.
- Grįžta sulankstytas.
- Miega čia.

Etiketė lieka dėžėje, o dėžė – pas Marą.

Jei miegos savo lentynoje, auštant jam nebus kur parskristi. Vis dar devyni antspaudai. Paklausiau. –J.

Antradienį nuėjome į bendruomenės centro kiemą. Iš šaligatvio įeinama pro geležinius vartus su daugybe dažų sluoksnių, kurie užsidaro patys: paleidi, ir jie lėtai grįžta, kol spragteli, kaip šuo, kuris atsisėda be komandos.

Mara pastatė dėžę ant žemės ir nuėmė dangtį. Teatrėlis išėjo ir išaugo, kaip Elijos stovas. Aš jau nebijau: išsitraukiu juostą.

Sulankstytas jis buvo plokščias ryšulys iš medinių skydų ir audinio, su viena ranka kiekvienoje pusėje ir dirželiu, einančiu per sagtį su trimis skylutėmis. Metras ant septyniasdešimt centimetrų, o šonu – sprindis. Vartai su atidaryta varčia – devyniasdešimt centimetrų. Šonu pro vartus tilpo. Tai buvo lengvoji dalis.

Pirmiausia Irena norėjo pažiūrėti, ar jis sveikas. Atsegė dirželį ir pasuko ryšulį. Skydai atsivėrė patys, nuo savo svorio, vienas po kito: klak, klak, klak. Scena su trimis sienomis, trumpu uždanga ir langu su rėmu galinėje sienoje.

Pro langą matėsi Tonis, einantis šaligatviu su sumuštiniu. Jis turėjo pilną burną. Pasisveikinti negalėjo. Akimirką sustojo, įrėmintas, su šalmu ant galvos ir viena skruosto puse storesne už kitą, kaip svarbaus žmogaus portretas, nutapytas pietų metu.

— Jis sveikas, — pasakė Irena. — Dirbtuvės taisyklė: rankos – ant rankenų. Ne ant vyrių, niekada. O posūkiuose kas nors laiko dirželį.

Užsirašiau tiksliai taip.

Irena ir Mara jį sulankstė ir užsegė dirželį.

— Bandome mes, — pasakė Julita. Noa jau stovėjo prie kitos rankenos.

Jos nesusižiūrėjo, kad nuspręstų. Net nepasakė viena kitai: kiekviena nuėjo į savo pusę, kaip einama prie įprastos kėdės.

Suskaičiavo iki trijų ir pakėlė. Galėjo. Apėjo kiemą ratu, lėtai, su kiek išskėstais alkūnėmis, ir teatrėlis ėjo tarp jųdviejų nesuposdamas, kaip gerai nešamas padėklas. Priėjo prie vartų. Vartai buvo uždaryti.

Julita pažiūrėjo į juos. Noa pažiūrėjo. Jos turėjo keturias rankas, ir visos keturios buvo užimtos.

Aš stovėjau dviejų metrų atstumu, su dviem savo rankomis laisvomis ir sąsiuviniu.

Irena gale, aplanką prispaudusi prie krūtinės, nepasakė nieko. Nei „padėk joms“, nei „tu“.

Atlaikiau vartus nugara. Jos praėjo. Irena kažką užsirašė aplanke.

Tą popietę išradau šio sąsiuvinio prietaisą. Tai penktas mano karjeros prietaisas po drebometro, raudonometro, čiametro ir triukšmometro, ir pirmas, kuris matuoja ne vieną žmogų, o kelis iš karto. Pavadinau jį TRIJŲ MATUOKLIS, „kas ką daro kiekviename ruože“. Viena eilutė kiekvienam ruožui ir trys langeliai, kiekvienas su savo piešinuku:

- NEŠTI: dvi rankos ant dviejų rankenų.
- NURODYTI KRYPTĮ: pasakyti, kur ir kada.
- ATLAISVINTI KELIĄ: durys, bordiūrai, žmonės.

Pirmoje eilutėje, „kiemas, pirmas bandymas“, įrašiau „Julita ir Noa“, „Julita ir Noa“ ir tuščią langelį. Antroje, „kiemas, antras bandymas“, tą patį, bet trečiame langelyje įrašiau „Gunis“.

Du pasikartojantys vardai ir tuščias langelis: praeiti negalima. Kai langelis pilnas – galima. Jau turėjau atsakymą Irenai, ir jis buvo mano.

Ir užrašiau dar kai ką, mažesnio: „Vartus gali laikyti ir akmuo“.

Parašiau tai pieštuku, vos paspausdamas.

Reikėjo suprasti etiketę.

— Dvejos durys – tai dvi vartų varčios, — pasakė Julita.

— Reikia atidaryti abi, — pasakė Noa.

— Galėtume pirma pamatuoti mūrą iš išorės, — pasakiau aš.

Mes trys parodėme vienu metu: Julita – vartus, Noa – dirbtuvės salę, aš – gatvę.

— Paskui, — pasakė abi.

Pasakė vienu metu ir ta pačia melodija, tarsi būtų repetavusios. Matyt, repetavo. Metų metus.

Nuėjau vienas. Išėjau pro vartus, kurie užsidarė už manęs savo spragtelėjimu, ir apėjau mūrą matuodamas juosta, ruožas po ruožo, užrašydamas kiekvieną skaičių sąsiuvinyje, atremtame į kelį. Mūras buvo ilgas ir ribojosi su skersgatviu, kvepiančiu stovinčiu vandeniu. Ir ten, už kampo, radau vieną dalyką.

Sugrįžau skubėdamas, su tuo dalyku galvoje ir neišvyniota juosta, vilkdamas geltoną metrą šaligatviu. Kai įėjau, Julita ir Noa juokėsi iš kažko, kas nutiko man dar neatsikėlus į rajoną. Juokėsi pečiais, be garso, ir Noa lietė Julitai ranką, kad liautųsi, o Julita nesiliovė.

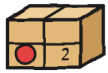
Prasižiojau.

— Jau nuspręsta, Guni, — pasakė Julita. — Tai dvi varčios.

Apatiniame puslapio kampe, mažai ir pieštuku, parašiau: NUSPRĘSTA BE MANĘS. O šalia – brūkšnelį. Parašiau su dar prasižiojusia burna.

Užsičiaupiau. Ir užvertiau sąsiuvinį.

Brūkšnelį pamačiau po dviejų dienų. Mano. –J.

SKYRIUS 2

Kas žino kelią?

Trečiadienį buvo pirmas maršrutas: iš parduotuvės į kiemą, gatve, su teatrėliu ant pečių ir žmonėmis, kurie žiūri. Popietinę pamoką praleidau piešdamas matuoklį ant lapo krašto, su nauja eilute ir tuščiais langeliais, kad užpildytume juos trise.

Kai atėjau į parduotuvę, matuoklis jau buvo užpildytas. Žaliai.

Julita buvo atvertusi mano sąsiuvinį ties prietaiso puslapiu ir pridėjusi eilutę savo skelbimų raštu: „parduotuvė → kiemas“. NEŠTI langelyje buvo parašyta „Gunis ir Noa“. NURODYTI KRYPTĮ langelyje – „Julita“. ATLAISVINTI KELIĄ langelyje – vėl „Julita“. Flomasteris tebegulėjo ant viršaus, neuždarytas, kaip įrodymas, kurio niekas nesivargino slėpti.

— Tu ir Noa nešate, — pasakė Julita. — Aš nurodau kryptį, nes žinau kelią. O kadangi einu priekyje, atlaisvinu kelią.

— Tai sugalvojome ateidamos, — pasakė Noa.

Ji to nepasakė norėdama laimėti. Pasakė taip, kaip nurodoma kryptis: nes tai buvo tiesa. Jos kažkur ėjo kartu ir pakeliui

pagalvojo. Aš pakeliui buvau pagalvojęs tą patį, bet lapo krašte, o tai neskaitoma kaip atėjimas.

Žaliai nenusitrina. Antras brūkšnelis.

— Prieš išeinant galėtume nubraižyti planą, — pasakiau. — Su sunumeruotais posūkiais.

Pusiau jau jį turėjau galvoje: parduotuvės durys, bordiūras, batų parduotuvė, fontano aikštelė, posūkiai su numeriu apskritime, kaip traukinio stotelės.

— Plano nereikia, — pasakė Julita. — Viskas tiesiai iki šlubosios žuvies.

Noa nusijuokė. Julita irgi. Ne tyliai: iš tų juokų, kurie prasideda vienoje ir užkrečia kitą, kol pirmoji dar nebaigė, ir sugrįžta, ir nebeaišku, kas juos nešioja.

— Kokios žuvies?

— Šlubioji žuvis yra šlubioji žuvis, — pasakė Noa, dar palinkusi.

— Tai ilga istorija, — pasakė Julita.

— Ir labai gera, — pasakė Noa.

Palaukiau. Pieštuką laikiau ore, pasiruošęs užrašyti istoriją, jei ji praverstų kelyje. Jos man nepapasakojo. Pamažu nurimo, šluostydamos akis rankovėmis, o kai viena pažiūrėdavo į kitą, vėl truputį sugrįždavo, kaip žagsulys.

Nuleidau pieštuką. Trečias brūkšnelis.

Mara ištraukė teatrėlį iš dėžės parduotuvės duryse, ant šaligatvio, o dėžė liko viduje su savo etikete ir devyniais antspaudais. Noa užsegė dirželį pirmoje skylutėje.

— Taip jis greičiau atsisega, kai ateisime.

Tai buvo gera priežastis. Užsirašiau: „1 skylutė: greičiau atsisega“. Likusio neužrašiau, nes likusio dar nežinojau.

Aš ėjau priekyje, o Noa – gale, kiekvienas su viena ranka ant savo rankenos. Priekyje matosi gatvė. Gale matosi tik teatrėlis: metras medžio ir dažyto audinio per sprindį nuo nosies, tarsi eitum paskui spintą. Noa kitą ranką laikė arti dirželio, iš įpročio ar dėl Irenos taisyklės, ir tyliai skaičiavo. Skaičiavo žingsnius. Iš priekio girdėjau: „... dvidešimt vienas, dvidešimt du...“, tokiu pat tonu, kuriuo kiti niūniuoja.

Irena ėjo paskutinė, su aplanku ir švilpuku. Ji nesakė, kur eiti. Ji sakė „stok“, kai būdavo bordiūras. Sakė tik vieną kartą ir nepakeldama balso, ir mes sustodavome, o būdavo taip, tarsi visa gatvė būtų sustojusi kartu su mumis.

Julita labai gerai atlaisvindavo kelią. Ėjo keliais žingsniais pirma, atbula, mojuodama rankomis kaip žmogus, parkuojantis sunkvežimį.

— Duokite kelią, teatras eina!

Batų parduotuvės šeimininkė išėjo prie durų pažiūrėti, su pusiau užrištu bateliu rankoje. Vyras su šunimi laukė laiptinėje; šuo irgi laukė, o tai sunkiau. Toli, kitoje rajono pusėje, suskambo varpelis. Tilin.

— ŽAIBAS repetuoja savo išbandymą, — pasakė Noa. — Jie važiuoja dviračiais, su vokais. Mes einame pėsčiomis, su šitu.

— Su šituo nebėgama, — pasakė Irena.

Tonis man tai buvo papasakojęs pirmadienį: kiekvienoje ŽAIBO stotelėje reikia atvykti visiems trims kartu, kitaip neįskaitoma. Užsirašiau tada, nežinodamas, kam.

Priėjome fontano aikštelę. Ji apvali, aplink suolai ir balandžiai, kurie niekam nesitraukia. Julita atsisuko, šūktelėjo nurodymą ir pasileido bėgti į centrą, kad laikytų vartus.

— Iki šlubosios žuvies ir sukti!

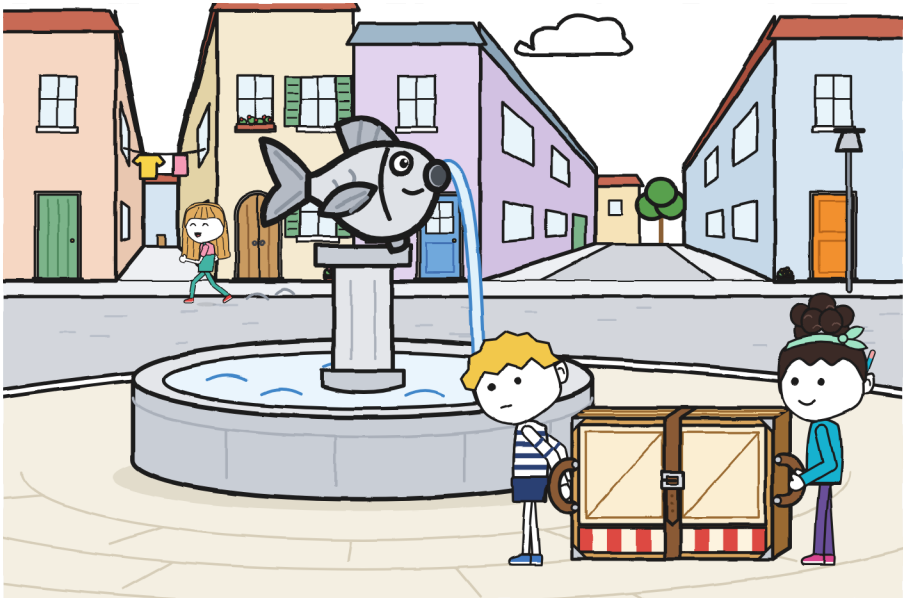
Ir jos nebebuvo. Jos kombinezonas dar akimirką švystelėjo tarp dviejų žmonių, o paskui – nieko.

Fontano viduryje, ant žemos kolonos viršaus, yra akmeninė žuvis, išsižiojusi, tarsi ketintų ką nors pasakyti ir persigalvojusi. Aš gerai į ją pažiūrėjau. Iš mano pusės ji turėjo visus pelekus.

Mąsčiau greitai, o tai ne mano stiprybė. Mano stiprybė – mąstyti lėtai ir su liniuote. Bet teatrėlis svėrė, Noa stovėjo gale

nieko nematydama, o gatvė aplink ėjo toliau. Atrėmiau sąsiuvinį į rankeną ir parašiau dvi eilutes:

1. Fontano žuvis: pelekai matosi, visi. Ne šlubė. Bus kita žuvis.
2. Sukti: į kurią pusę? Į kairę – siaura gatvė. Į dešinę – plati gatvė. Teatrėliui geriau plačia gatve.

Apačioje – storą rodyklę į dešinę. Tai buvo nepriekaištingas samprotavimas. Neteisinga jame buvo tik pradžia.

— Sukti jau? — paklausiau atgal.

— Prie šlubosios žuvies! — pasakė Noa iš už teatrėlio.

Noa nematė nieko, išskyrus medį. Iš ten šlubioji žuvis buvo žodis, ir žodis buvo gerai pasakytas.

Toliau ieškojau kitos žuvies. Žiūrėjau į laiptines, iškabas, žuvies parduotuvę, kuri pasirodė esanti geležies parduotuvė. Jos nebuvo. Pasukau į dešinę.

Niekas nepasakė „posūkis“. Niekas nelaikė dirželio. Pirmoje skylutėje sagtis laiko menkai.

Klak. Klak. Klak.

Plokštės atsivėrė lėtai, viena po kitos, aplink Noą, kaip artišoko lapai, kuriuos kas nors atvertų iš vidaus. Irena sušvilpė. Kai triukšmas nutilo, gatvės viduryje stovėjo teatras. O teatre – Noa.

— Labas, — pasakė pro langą.

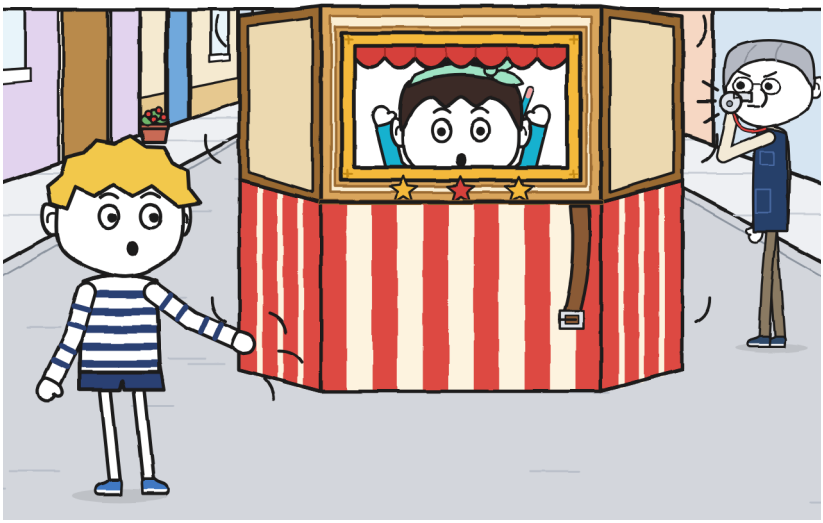
Rankas ji laikė aukštai, toli nuo vyrių, kaip jai buvo sakyta. Dirželis kabojo iki žemės. Aš vis dar laikiau savo rankeną, kuri jau nebebuvo nieko rankena: tai buvo scenos kraštas.

Irena apžiūrėjo Noos rankas. Paskui – mano. Apžiūrėjo iš tikrųjų, pirštą po piršto, iš abiejų pusių. Visos buvo sveikos: plokštės sveria nedaug ir atsiveria lėtai.

— Kas nurodė kryptį? — paklausė.

Niekas neatsakė. Tas, kuris nurodinėjo kryptį, laikė vartus dviem gatvėmis toliau.

KLAK, KLAK, KLAK!

Sulankstėme jį Irena ir aš, rankas laikydami ant šoninių sijų, neskubėdami, plokštė po plokštės. Noa, jau išėjusi iš vidaus, užsegė dirželį ir šįkart patraukė jį du kartus. Tuo tarpu išmatavau: nuo mano pėdos iki fontano – keturi metrai. Užsirašiau, vis dar ištempęs juostą ant žemės, nuo mano bato iki akmeninio krašto.

Julita grįžo bėgte.

— Bet juk reikėjo prie šlubosios žuvies!

— Kokios šlubosios žuvies?

— Štai tos! — parodė į fontaną. — Į kairę. Kaip visada.

— „Visada“ – tai prieš man atsikeliant.

Nepasakiau supykęs. Pasakiau taip, kaip taisoma data. Julita akimirką per ilgai pastovėjo ištiesusi ranką į fontaną, o paskui atsisuko į Ireną, kuri laikė atvertą aplanką.

— Gunis pasiklydo.

Aš nebuvau pasiklydęs. Tiksliai žinojau, kur esu: už keturių metrų nuo fontano. Ką tik išmatavau.

Noa žiūrėjo čia į vieną, čia į kitą, užrašų knygelę prispaudusi prie megztinio. Irena kažką užsirašė. Nepasakė, ką.

Ir tai jos nusprendė be manęs. Ketvirtas brūkšnelis.

Pasakiau tai garsiai ir žmonių akivaizdoje. Žinau. –J.

Parodė man kitą žuvies pusę. Apėjome fontaną trise, su sulankstytu teatrėliu tarp manęs ir Noos ir Irena iš paskos. Jai trūksta peleko – kairiojo. Iš ten, kur ateinama parduotuvės gatve, jo nematyti: žuvis atsuka gerąją pusę, kaip tie, kurie pozuoja nuotraukoms. Kad jį pamatytum, reikia žinoti, kad jo nėra.

Nupiešiau ją iš abiejų pusių, vieną šalia kitos. Ta pati žuvis, dvi žuvys.

Pakartojome posūkį. Grįžome keliais metrais atgal, prie gatvės pradžios, ir padarėme dar kartą, dabar su Julita šalia manęs. Pirmą kartą pasakiau „posūkis“ per anksti, ir Noa sugriebė dirželį prie laiptinės, be reikalo. Antrą – per vėlai: su puse teatrėlio jau

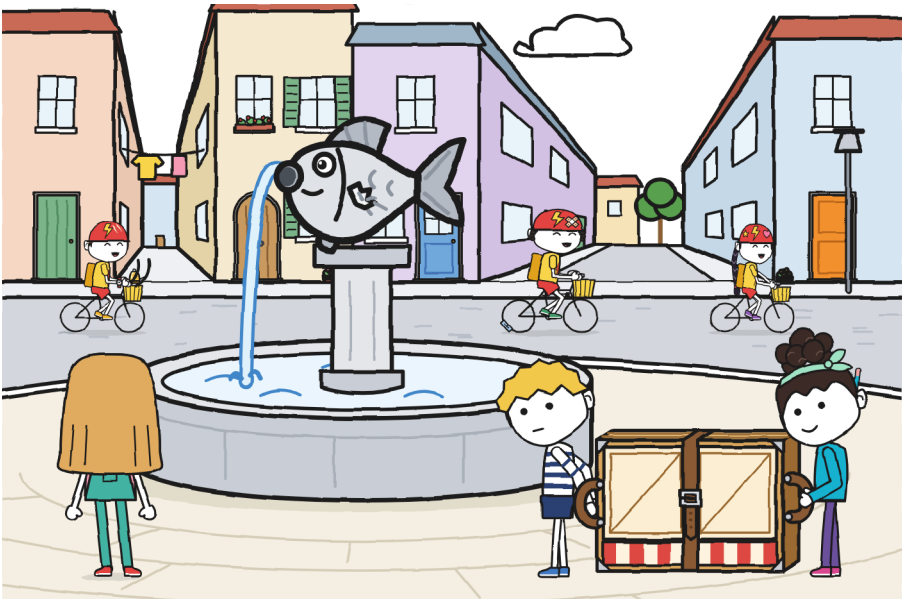
posūkyje ir Noa apgraibomis ieškančia dirželio. Trečią pavyko. Pavyko gerai, be klak. Bet niekas nekalbėjo. Nė Julita, kuri visada kalba.

Tada pro kelią pravažiavo ŽAIBAS: Zoja, Brunas ir Tonis, vienas paskui kitą, rankos ant vairo. Tilin kampe. Zoja priekyje, su plaukų kasa vėjyje; Brunas viduryje, su vokais krepšyje; Tonis paskutinis, su pirštu ant varpelio. Apvažiavo fontaną nestabdydami ir nesusiliesdami, vis tokiu pat atstumu vienas nuo kito, kaip laikrodžio rodyklės, kurios niekada viena kitos nepasiekia.

— Pirma stotelė – iš karto, — pasakė Tonis pravažiuodamas.

Jis to nepasakė dėl mūsų. Tonis duomenis skelbia garsiai, net jei nėra kam klausyti; tai ir daro jį ŽAIBO žmogumi. Bet mes girdėjome.

Julita turėjo nusvirusias rankas. Julitos rankos niekada nenusvirusios: eina, ateina, rodo, atlaisvina kelią. Tą popietę, kai nutolo varpelis, jos kabojo šonuose kaip dvi rankenos be teatrėlio.

Į kiemą atėjome jau beveik sutemus. Paskutiniame ruože kryptį nurodinėti nereikėjo: vartai buvo matyti. Julita laikė juos ranka ir nepasakė „duokite kelią!“. Viduje mūsų laukė Mara. Sudėjo teatrėlį į dėžę ir nusinešė į parduotuvę, miegoti savo lentynoje.

Užrašiau šiandienos įvykius matuoklyje, po žalia eilute, ir pridėjau naują, siaurą stulpelį pieštuku: „atsidarė · kartota 3 kartus“. Trys langeliai turėjo vardus, ir vis dėlto mums gatvėje atsidarė teatras. Matuokliui kažko trūko. Nežinojau, ko. Šalia nupiešiau didelį klaustuką, tokio dydžio, kokį dedu, kai klausimas ne apie rajoną, o apie prietaisą.

Mano vardas toje eilutėje pasirodo du kartus. O aš nebuvau nė viename. –J.

Namie, po vakarienės, atsisėdau prie stalo su įjungta stalo lempa ir atvėriau sąsiuvinį ties paskutiniu puslapiu.

Ten nupiešiau tai, ką antradienį radau už mūro. Atsargiai, su liniuote, su metrais, kuriuos buvau užsirašęs atsirėmęs sąsiuviniu į kelį. Išėjo labai gerai. Tiek gerai, kad kurį laiką žiūrėjau į jį nejudindamas pieštuko.

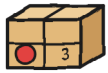
Mama pro duris pakišo galvą palinkėti labos nakties. Tada jau laikiau ranką ant piešinio. Palinkėjo, pažiūrėjo į mano ranką, nieko neklausė ir uždarė duris.

Uždengiau jį ranka, nors buvau vienas. Iš vienos pusės kyšojo mūro gabalas ir pusė spynos.

Pagalvojau: „Rytoj jos vėl suklys. Tada tai išsitrauksiu“.

Man atrodė, kad planas geras. Turėjo net laiką.

Šį puslapį perskaičiau ketvirtadienį. Man nepatiko. Savo trečiadienio – irgi. –J.

SKYRIUS 3

Ar tinka Gunio planas?

Tą naktį, kai ranka pavargo dengti, nubraižiau visą planą.

Kiemas iš viršaus, kaip jį mato balandžiai. Mūras, išmatuotas ruožas po ruožo, su skaičiais, kuriuos antradienį buvau užsirašęs ant kelio. Vartai su rodykle „užsidaro patys“. Fontanas su žuvimi, nupiešta jos blogąja puse, kad daugiau niekam neapsuktų galvos. Parduotuvė, kampe, maža. Trys ruožai, sunumeruoti apskritime. O už mūro – antradienio dalykas.

Planas išėjo labai geras. Vienas geriausių, kokius esu nubraižęs, o nubraižiau daug. Kurį laiką žiūrėjau į jį su pakreipta stalo lempa, kad pieštuko šešėlis nekristų. Paskui sulankstęs į keturias dalis, nagu paspaudęs perlinkius, įdėjau į sąsiuvinį, tarp dviejų puslapių, kurie su juo neturėjo nieko bendra.

Ketvirtadienį parduotuvėje Noa skaičiavo.

Stovėjo ant šaligatvio prieš vitriną ir ėjo link bordiūro ilgais, vienodais žingsniais, nežiūrėdama į kojas. Žiūrėjo pirmyn, ten, kur eina, ir judino lūpas.

— Nuo durų iki bordiūro – šeši žingsniai. Nuo bordiūro iki žibinto – vienuolika.

— Tai matuojama juosta, — pasakiau.

— Aš matuoju žingsniais. Aš juos visada nešiojuosi.

Susimąsčiau. Tai buvo tiesa: juostą reikia ištraukti, ištempti, prispausti koja, paskui ji pati susivynioja ir įkanda į pirštą. Žingsnių namie nepamirši.

— Kiek centimetrų turi tavo žingsnis?

— Vieną.

Išmatavau jos žingsnį. Ištiesiau juostą parduotuvės grindimis, o Noa žengė ilgą savo žingsnį ant jos, negalvodama, kaip žmogus, pasirašantis. Pasilenkiau perskaityti žymės: penkiasdešimt aštuoni centimetrai. Ji užsirašė savo knygelėje. Aš – savo sąsiuvinyje. Abu raštai sakė tą patį: „1 Noos žingsnis = 58 cm“.

— O tavo? — paklausė.

Nežinojau. Išmatavau save. Žengiau žingsnį ant juostos, įprastą, tokį, kokiu einama į mokyklą, o Noa pasilenkė perskaityti, nes aš iš viršaus nepasiekiau nejudindamas kojos: penkiasdešimt vienas centimetras. Ji užsirašė ir tai. Visą gyvenimą nešiojau žingsnius su savimi ir niekada jų neskaičiavau.

Julita žiūrėjo į mus nuo prekystalio, sukryžiavusi rankas ir pakėlusi vieną antakį, kaip žmogus, matantis du laikrodžius, rodančius tą patį laiką.

Maniau, kad Noa bus kita Julita. Ji tokia nėra. Noa skaičiuoja.

Nuėjome į kiemą su Irena. Julita ir Noa norėjo išbandyti savo idėją: atidaryti abi vartų varčias.

Pirmoji varčia atsidaro ir užsidaro pati: ją pažinojome. Antroji neatsidarė. Abi traukė ją, kiekviena abiem rankomis ir pasirėmusios kojomis į žemę, Julita raudona, o Noa garsiai skaičiuodama iki trijų, ir ties trimis nieko nenutiko. Irena pasilenkė pažiūrėti. Joje – dažai ant dažų, o ant žemės – varžtas, kuris ją prikala, storas kaip pirštas.

— Vadinasi, etiketė klaidinga, — pasakė Julita.

— Aišku, — pasakė Noa.

Jos tai nusprendė per dvi sekundes. Suskaičiavau. Išsitraukiau pieštuką brūkšneliui. Tai būtų penktas.

Jo nepadariau.

Pieštukas sustojo piršto atstumu nuo popieriaus. Pažiūrėjau į brūkšnelių eilutę puslapio kampe: keturi, gerai padaryti, tiesūs, visi vienodo dydžio. Buvau juos padaręs labai atidžiai. Ir vieno trūko.

Antradienį, už mūro, aš irgi kai ką nusprendžiau nieko nepaklausęs: patylėti.

Po NUSPRĘSTA BE MANĘS, tuo pačiu raštu ir pieštuku, parašiau kitą eilutę: NUSPRĘSTA BE JŲ. Ir brūkšnelį. Jis išėjo kreivesnis už kitus.

— Etiketė ne klaidinga, — pasakiau. Išėjo garsiau, nei norėjau. — Kieme yra kitos durys. Jos yra už jo, kanalo skersgatvyje. Senos ir su spyna. Radau jas antradienį.

Išsitraukiau planą iš tarp puslapių ir išskleidžiau ant sulankstyto teatrėlio, kuris gulėjo ant žemės ir tarnavo kaip stalas. Perlinkiai dalino jį į keturias dalis, kryžiumi, kaip langą.

— Antradienį? — paklausė Julita.

— Antradienį. Pasilaikiau tai, kad vėliau būčiau teisus.

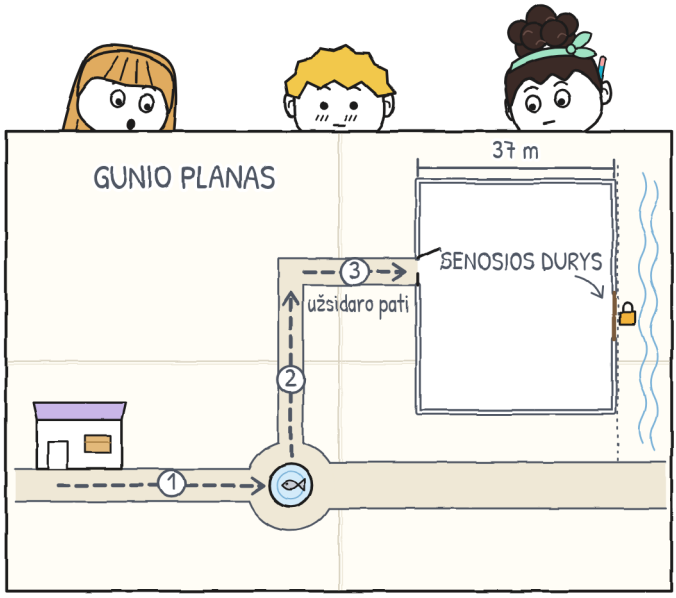
Trys galvos pasilenkė virš popieriaus. Mūras: trisdešimt septyni metrai. Vartai, vienoje pusėje, su užrašu „užsidaro patys“. O priešingoje pusėje – dviejų varčių durys su spyna, nupiešta iš priekio, kad gerai matytųsi: SENOSIOS DURYS.

Kurį laiką niekas nieko nesakė. Išmatavau: tai buvo ilgai. Per mūrą girdėjosi šachmatai: figūra prieš lentą, kartais, kaip laikrodis, kuris neskuba.

— Gerai, — pasakė Noa. Ir nusipiešė duris savo žemėlapyje.

Piešė turkio spalvos pieštuku, atsargiai, smaigaliu skaičiuodama mano plano langelius, kad padėtų jas į vietą. Nieko

daugiau neklausė. Noai durys, kurios yra, – tai durys, kurias užsirašo.

Julita nepasakė „gerai“. Ji judino kojų. Jos raudoni bateliai ėjo pirmyn atgal per kiemo grindinį, tak, tak, tak, ritmu, kurį pažįstu: tuo, kuriuo kalbama apie dalykus, kurių nebus pasakyta iš karto.

— Vakar tai būtų labai praversę.

— Taip.

Vakar, su planu sąsiuvinyje, aš buvau išmatavęs keturis metrus nuo savo pėdos iki fontano, kol Noa stovėjo teatro viduje.

Kieme nėra kampelio. Aš jo ir neieškojau. Stovėjau ten, kur buvau, su atvertu planu ir abiem rankomis ant jo, kad vėjas nenuneštų.

Nepasakiau „gerai“, nes dar nebuvo tiesa. –J.

Nuėjome jų pažiūrėti trise, su Irena. Išėjome pro vartus, kurie užsidarė už mūsų savo spragtelėjimu, ir apėjome mūrą. Noa suskaičiavo jį tyliai, lūpomis: šešiasdešimt keturi žingsniai. Aš jau turėjau: trisdešimt septyni metrai. Paskaičiavau mintyse, šešiasdešimt keturis kartus penkiasdešimt aštuonis, ir išėjo trisdešimt septyni su trupučiu. Išėjo tas pats.

Noa pažiūrėjo į mane, kai tai pasakiau. Nieko nepasakė, bet užsirašė „37 m“ šalia savo žingsnių, o aš užsirašiau „64 žingsniai“ šalia savo metrų.

Kanalo skersgatvis siauras ir kvepia stovinčiu vandeniu. Gale matosi turėklai, o už jų – kanalas, kuris praeina nežiūrėdamas. Senosios durys medinės, dviejų varčių, plačios kaip milžino lova. Noa išmatavo jas iš vieno krašto į kitą: trys žingsniai. Aš išmatavau: vienas metras septyniasdešimt penki. Beveik dvejos vartų varčios. Medis pilkas nuo lietaus. Spynoje daugiau rūdžių nei spynos.

Julita palietė ją pirštu, tik galiuku, taip, kaip liečiama tai, kas galėtų įkąsti.

— Jau daug metų uždarytos, — pasakė Irena. — Aš jas visada mačiau tokias.

Irena žurnale, kurį nešiojosi aplanke, ieškojo lapas po lapo, vartydama sudrėkintu nykščiu, kol rado geltoną lapą.

— Štai. Kai šios durys buvo naudojamos, į kiemą buvo įeinama dviem vietomis: pro vartus arba čia. Tai vadino „dvejų durų kiemu“. O iš visų grupių kieme repetuoja tik teatras.

Lape buvo senas planas, rašalu, kiemo su dvejomis durimis, ir užrašas: DVEJŲ DURŲ KIEMAS. Jis buvo panašus į mano. Senesnis ir prasčiau išmatuotas, bet panašus. Suskaičiavau duris: dvejos. Ir mano – dvejos. Pirmą kartą kito žmogaus planas man pritarė, o nubraižė jį kažkas gerokai anksčiau, nei aš sužinojau, kur šis rajonas yra.

— Tai etiketė – ne mįslė, — pasakė Noa.

— Tai adresas, — pasakiau aš.

„Kiemo dirbtuvė. Įėjimas per dvejas duris.“ Parašyta teisingai. Tiesiog sena.

Mara vėliau pasakė, kad tą spyną matė devynis kartus. Ji manė, kad uždarytos durys nebesiskaito. –J.

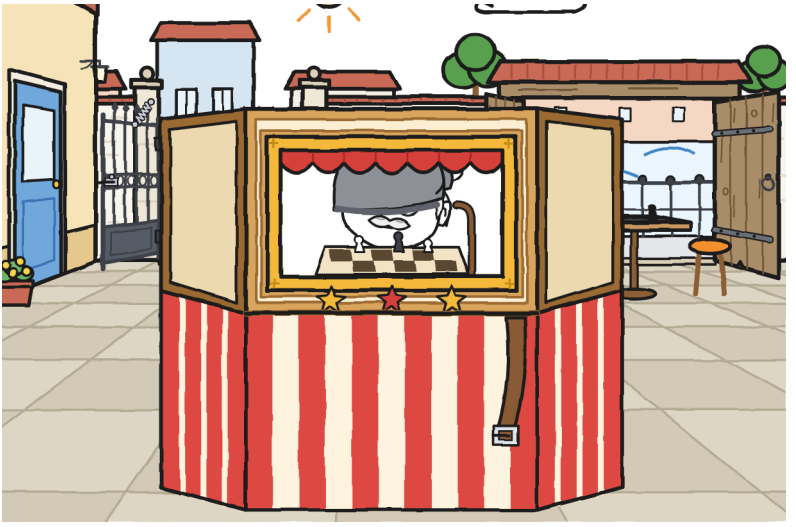
Raktas buvo aplanke, voke: „Senosios durys. Nepamesti“. Irena išsitraukė jį dviem pirštais, pažiūrėjo į jį taip, kaip žiūrima į žmogų, kurio nebuvai matęs seniai, ir atrakino spyną. Sunkiai. Iš pradžių nesisuko, paskui pasisuko staiga. Durys sugirgždėjo kaip laivas.

Viduje, kieme, šachmatininkai buvo išnešę stalus į saulę. Niekas nepakėlė galvos. Durys, užrakintos daug metų, atsiveria

šalia su laivo girgždesiu, o šachmatininkai nepakelia galvos: ir tai yra žaidimo būdas.

Irena atvėrė teatrėlį viduryje, kad pamatytų, kiek vietos lieka tarp dviejų durų. Atvėrė su Noa, abi su rankomis ant šoninių sijų. Klak, klak, klak. Lieka su kaupu.

Pro teatrėlio langą matėsi don Antonio, su berete ant akių ir lazdele tarp kelių, prieš lentą. Jis galvojo apie ėjimą. Truputį knarkė. Dar kurį laiką palikau jį rėme, žiūrėdamas, ir nenorėjau judėti, kad nepakeisčiau paveikslo.

— Šeštadienį atversiu abejas, — pasakė Irena. — Dviračiai įvažiuos pro senąsias, iš kanalo skersgatvio. Kroviniai pėsčiomis – pro vartus, nuo šaligatvio. Taip nesusikirs.

— Bet senosios platesnės, — pasakė Julita. — Ir pačios neužsidaro.

— O vartai – jūsų. Jei dirbtuvė nešios teatrėlį į aikštę, bus ir blogesnių durų.

Julita prasižiojo. Laikė burną atvirą akimirką, su paruošta fraze, ir jos nepasakė. Pažiūrėjo į Noą. Pažiūrėjo į mane.

— O tu ką sakai?

Tai buvo pirmą kartą per visą savaitę. Užrašiau su data: „Ketvirtadienis, 29 d. O tu ką sakai?“ Užrašiau prieš atsakydamas, kad pamąstydamas apie atsakymą nepamirščiau klausimo.

Pasakiau, kad pro vartus, bet ištreniravus. Noa pasakė tą patį. Julita pasakė, kad gerai, ir šį kartą tai buvo tiesa tik pusiau. Viena puse daugiau nei anksčiau.

Paskui sutvarkėme matuoklį. Padėjome jį ant sulankstyto teatrėlio, kuris jau buvo mūsų nuolatinis stalas, nors tokiu buvo tik dvi dienas. Jis turėjo tris langelius, ir nė vienas netiko nei vakarykščiam dalykui, nei mano.

Naują langelį nupiešėme trise. Aš padariau rėmelį, pieštuku. Julita parašė pavadinimą, žaliai. Noa nupiešė piešinuką, turkio spalvos: burną su brūkšneliais, tokiais, kokie išeina iš radijo.

- ĮSPĖTI: pasakyti tai, ką žinai.

Trečiadienio eilutėje, naujame langelyje, Julita įrašė: „niekas“. Antradienio eilutėje įrašiau aš: „Gunis, ne“. Parašiau lėtai, savo įprastu raštu, nei didesniu, nei mažesniu, ir neištryniau.

Trijų matuoklis turi keturis langelius. Nesiskundžiu. Ketvirtas – sunkiausias. –J.

Grįžome pro fontaną. Temo, ir vanduo įgavo sąsiuvinio spalvą. Sustojau prieš žuvį, jos šlubąja puse. Jai trūko peleko lygiai kaip trečiadienį, bet dabar jau mokėjau į ją žiūrėti.

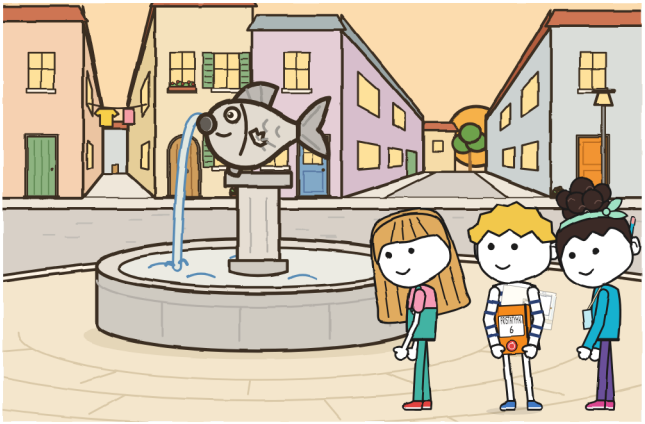
— Papasakosite istoriją?

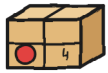
Julita ir Noa pažiūrėjo viena į kitą. Nesijuokė. Jose kažkas išlindo, trečiadienio juoko kampelis, ir jos pasilaikė jį, kiekviena savo.

— Ji ilga, — pasakė Julita.

— Šeštadienį, — pasakė Noa. — Jei atvyksime.

Tai nebuvo „ne“. Įdėjau planą į sąsiuvinį, šį kartą nesulankstytą, pusė plano kyšojo.

SKYRIUS 4

Ar bet kas gali nurodyti kryptį?

Penktadienį Tonis atėjo į parduotuvę su laikrodžiu, pieštuku ir ŽAIBO registracijos lapu, prisegtu segtuku prie lentelės. Padėjo jį ant prekystalio, kad pamatytume, kaip padedamas trofėjus, kurio dar nelaimėta.

RAJONO ŽAIDYNĖS · ŠEŠTADIENIS, 31. Komanda: ŽAIBAS. Žemiau – trys sunumeruoti vardai: Zoja, Tonis, Brunas. Viskas tuo pačiu smailiu raštu, kuris nebuvo Tonio. Nė vieno išbraukto vardo.

— Surašė Zoja, — pasakė jis. — Brunas padiktavo: „Brunas, su B“.

— O Zoja?

— Parašė Brunas. Su B.

Patikrinau. B buvo, ir labai tvirtas, iš tų, kurios rašomos, kai kas nors žiūri tau į pieštuką.

Paskui atsisėdo ant savo dėžės, tos, kuri „kol kas“, ir nustatė laikrodį į nulį spragtelėjimu, kurį išgirdo visa parduotuvė.

— Šiandien matuoju laiką. Nekomentuoju. Užrašau, ką reikia kartoti.

Tonis yra iš ŽAIBO ir yra iš parduotuvės, ir tą popietę atrodė išsprendęs, kaip būti abiem iš karto: ant lentelės – savo komandos lapas, ant riešo – mūsų laikas.

Buvo trys idėjos, po vieną kiekvienai galvai. Noos: estafetė. Trys ruožai, ir kiekviename kryptį nurodo kitas. Mano: kad kryptį nurodytų ir kelią atlaisvintų tas pats žmogus – tas, kuris eina laisvas, nes kiti du, kurie neša, mato tik teatrėlį; žinau, nes trečiadienį buvau vienas iš jų ir daugiausia mačiau dažytą audinį. Julitos: pradėti jau.

Aš pasakiau, kad pirma reikia pažiūrėti visą kelią plane.

— Pažiūrėsime eidami, — pasakė Julita.

Laimėjo ji. Eidamas kelią apžiūri labai greitai.

— Kas nurodo kryptį pirmajame? — paklausė Noa.

Parodėme visi trys vienu metu. Antradienį jau buvome taip darę, ir kiekvienas buvo parodęs į skirtingą vietą: vartus, salę, gatvę. Šįkart niekas nerodė vietos. Aš parodžiau į Noą, Noa parodė į Julitą, o Julita parodė į mane. Trys rankos ratu, kaip stipinai rato, kuris nesiruošia suktis, o viduryje, ant žemės, sulankstytas teatrėlis. Niekas nerodė į save.

Tonis tai užrašė, nekeldamas akių. Irena laukė prie durų, su aplanku prispaudusi prie krūtinės, irgi nekomentuodama. Tą

popietę parduotuvėje buvo du žmonės, kurie nekomentavo, ir trečia, Mara, kuri niekada garsiai nekomentuoja, tad planą išsiaiškinome apeidami ratą:

1. Parduotuvė → fontanas: kryptį nurodo Julita.
2. Fontanas → kampas: kryptį nurodo Gunis.
3. Kampas → kiemas: kryptį nurodo Noa.

Prieš keliant teatrėlį, Julita pasakė:

— Vienas dalykas.

Ji to nebuvo paskelbusi. Atsistojo prieš mane; ne prieš teatrėlį, ne prieš Noą, ne prieš duris: prieš mane, su rankomis prigludusiomis prie kūno, tarsi būtų jas susirišusi, kad neištrūktų.

— Trečiadienį daviau nurodymą, kurį suprato tik Noa, o paskui pasakiau, kad tu pasiklydai.

Daugiau nieko nesakė. Nereikėjo: viskas buvo pasakyta. Kas nutiko, kas tai padarė ir kam. Aš tam pačiam būčiau reikalavęs puslapio ir apačioje pastabos su žvaigždute.

Pažiūrėjau į jos kojas. Julitos kojos sukurtos eiti; kai ji kalba, viena iš jų jau pasiruošusi kitur. Šįkart abi stovėjo ramiai, kartu, įsmeigtos į plyteles, tarsi būtų pastatytos su įjungtu stabdžiu. Man už nugaros Noa, jau su ranka ant savo rankenos, labai susidomėjusi žiūrėjo į žemę, kad netrukdytų. Tonis laikė pieštuką sustabdytą centimetro atstumu nuo lapo.

— Gerai, — pasakiau.

Tai išmokau iš Noos, ketvirtadienį. Išėjo visas.

O kadangi nemoku nieko priimti neužduodamas klausimo, uždaviau vieną:

— Kuriuo šonu žuviai trūksta peleko?

— Kairiuoju, einant iš ten, — atsakė Julita nė nepagalvojusi, kaip žmogus, išmokęs atsakymą. — Prie fontano – posūkis į kairę. Įspėsiu tave prieš penkis žingsnius.

— Tai jau nurodymas.

Turėjo pusę, vietą ir įspėjimą. Nusirašiau tiksliai į sąsiuvinį, su jos „einant iš ten“, kurio trečiadienį būtent ir pritrūko.

Abi kojos nejuda. Patikrink piešinyje. –J.

Pirmas ruožas. Noa užsegė dirželį antroje skylutėje. Aš pasakiau, kad trečioje laiko geriau.

— Trečioje ilgiau atsisega, — pasakė Noa. — O atėjus skubama.

Pasakiau tai vieną kartą, garsiai, ir pralaimėjau. Rankenos svėrė tą patį.

Išėjome. Irena, paskutinė, dešimt žingsnių atgal, su aplanku; Tonis važiavo kelio pakraščiu, vedamu dviračiu, su akimis į riešą. Julita ėjo trimis žingsniais pirma ir prie fontano aikštelės įėjimo pakėlė ranką į kairę.

— Penki žingsniai... Posūkis į kairę!

— Dirželis! — pasakė Noa. Ir jį sulaikė.

Apsukome šlubąją žuvį, tarsi visada taip darytume. Iš mano pusės žuvis vis dar turėjo visus pelekus; jau buvau išmokęs ja netikėti. Jokio klak.

— Pirmas ruožas: šešios minutės, — pasakė Tonis. — Kartoti: nieko.

Prie fontano pasikeitėme. Julita ir Noa – prie rankenų, aš – laisvas. Tai buvo pirmas kartas mano gyvenime, kai vadovavau kam nors, kas nebuvo pieštukas.

Buvau pasiruošęs. Praeitą naktį, po stalo lempa, buvau išmatavęs plane siaurą gatvę: du bordiūrai, išsikišusi laiptinė, šokinėjantis šulinio dangtis ir pėsčiųjų perėja. Trumpas kelias, jų, kerta įstrižai ten, kur nėra juostų. Mano nulipa nuo bordiūro, kerta per juostas ir vėl užlipa: devyni žingsniai daugiau ir du

„stok“, kurių kitas neturi. Viską buvau sunumeravęs. Bet plane moterų nėra.

Aš kryptį nurodau taip:

— Trys žingsniai. Stok. Bordiūras. Lipkite. Du žingsniai. Stok. Moteris.

Moteris ėjo priešais su pirkinių vežimėliu.

— Laba diena.

Ji pasisveikino. Aš ranką nuleisti nepamiršau.

— Moteris praeina. Keturi žingsniai.

Ėjau šonu, kaip krabai ir reguliuotojai, su viena ranka aukštai. Pakelta ranka – vienintelis dalykas, kurį turi eismo reguliuotojas, ir autobusai jo klauso. „Stok“ buvau girdėjęs iš Irenos trečiadienį: ji nesako, kur eiti; ji sako „stok“, kai yra bordiūras. Tada man atrodė mažai. Iš nurodančio vietos atrodo labai daug: tai vienintelis žodis, kuris sustabdo iš karto du žmones, teatrą ir, jei reikia, moterį.

— Stok. Dangtis. Peržengiame jį per kraštą, ne per vidurį. Du žingsniai.

Julita ėjo priekyje, su savo rankena, nė žodžio netarusi. Tai Julitai – naujiena. Jos koja pati lėkė trumpesnio kelio link: iškildavo įstrižai, kaip ranka lekia prie pažįstamų namų skambučio, akimirką kabodavo ore ir grįždavo į mano liniją. Ji ją grąžindavo į mano kelią. Mačiau ją tai darant keturis kartus. Ketvirtą kartą suspaudė lūpas ir iki kampo jų nebeatleido.

Noa, gale, judino lūpas. Pamaniau, kad skaičiuoja žingsnius, kaip visada. Kelio pakraštyje Tonis žiūrėjo į laikrodį, paskui į mane, paskui vėl į laikrodį, kaip žmogus, lyginantis du dalykus, kurie nesutaria.

— Stok. Kampas.

Atėjome. Niekam nereikėjo grįžti atgal.

— Antras ruožas: vienuolika minučių, — pasakė Tonis. — Lėčiausias, kokį esu matavęs gyvenime. Kartoti: nieko.

Vienuolika minučių – daug minučių. Man nesvarbu. Minutes užrašė Tonis; kitką užrašiau aš, mažomis raidėmis, kad neišsidėvėtų: tai buvo pirmas kartas, kai kuo nors vadovavau ir nereikėjo kartoti.

— Pasakei „stok“ keturiolika kartų, — pasakė Julita.

— Aš skaičiavau, — pasakė Noa. — Penkiolika.

Vadinasi, žingsnių ji neskaičiavo.

— Buvo šešiais per daug, — pasakė Julita. — Bet aš visus įvykdžiau.

— Nė vieno nebuvo per daug, — pasakiau aš.

— Šeši.

Tonis neužrašė, kas teisus. Užrašė skaičių: „‚stok‘: 15 (skaičiuoja Noa)“. Julita atidengė flomasterį ir šalia nupiešė žaliai sraigę su ŽAIBO šalmu. Tonis kurį laiką į ją žiūrėjo. Neištrynė. Tonio lape nieko netrinama.

Nesiginčijau nė dėl vieno. Man skaudėjo dantis nuo jų sukandimo. –J.

Trečias ruožas, nuo kampo iki kiemo. Nešėme Julita ir aš; kryptį nurodė Noa, su žaidynių žemėlapiu, kurį Irena išdalijo visoms komandoms.

Po dvidešimties žingsnių sustojo, kur prasideda kanalo skersgatvis.

— Neišeina.

— Kas neišeina?

— Žemėlapis veda mus čia. Iki senųjų durų. O mes įeiname pro vartus, kurie kitoje pusėje.

Julita ėmė suktis į juos pažiūrėti, su visu teatrėliu už posūkio ir niekuo ant dirželio.

— Ant žemės, — pasakiau.

— Pažiūrime sekundę ir einame toliau.

— Pirma padedama. Paskui ginčijamasi.

Julita pažiūrėjo į dirželį, pažiūrėjo į mane ir nuleido savo pusę. Aš nuleidau savo. Teatrėlis liko ant šaligatvio, plokščias ir paklusnus, kaip jam geriausia.

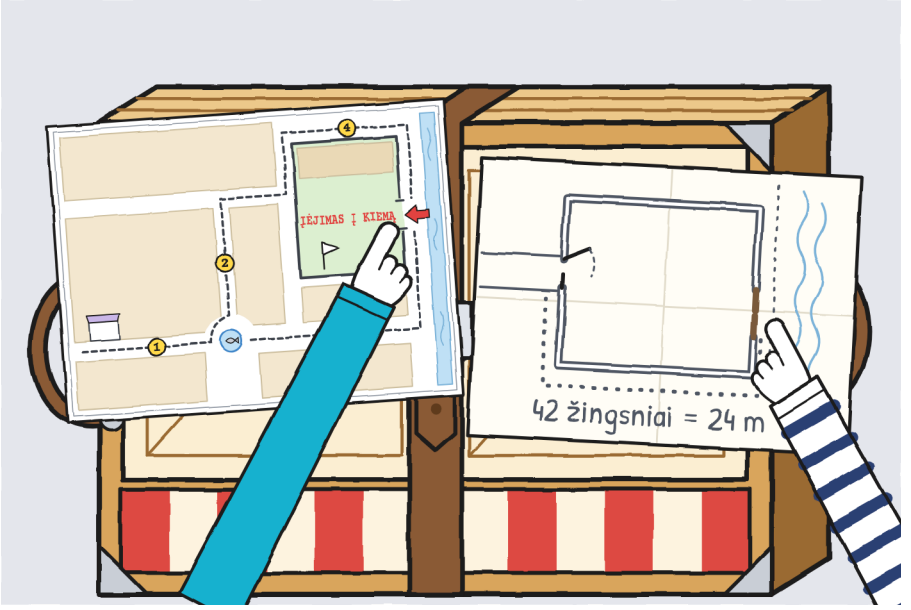
Padėjau savo planą šalia jos žemėlapio, ant teatrėlio, kuris vėl mums tarnavo kaip stalas. Nuo ketvirtadienio nešioju jį nesulankstytą, ir tai matyti: užima pusę sąsiuvinio ir kyšo iš viršaus kaip liežuvis. Žaidynių žemėlapyje buvo nupieštas tik vienas įėjimas, su raudona rodykle, ir tai buvo ne vartai, o senosios durys. Tos su spyna. Tos, kurias antradienį radau vienas ir dvi dienas patylėjau.

— Tai senas žemėlapis, — pasakiau. — Iš laikų, kai įeidavo ten.

Noa uždėjo pirštą ant savojo, o aš – ant savo. Ta pati vieta dviejuose popieriuose.

Iš ten iki vartų buvo keturiasdešimt du Noos žingsniai. Arba dvidešimt keturi mano metrai. Jos žingsniu ir mano juosta galima išmatuoti visą rajoną.

— Ar pasakysime Irenai? — paklausė Julita.

Irena buvo dešimt žingsnių atstumu, su aplanku. Viską girdėjo, esu tikras, ir laukė, kol jai pasakysime, kaip laukiama, kol kas nors baigs sakinį.

— Ir kitoms komandoms, — pasakė Noa. — Kitaip pėstieji visi įlįs į skersgatvį. Su dviračiais.

Įsivaizdavau skersgatvį šeštadienį: penkios komandos, kiekviena su savo kroviniu, ir trys ŽAIBO dviračiai, skambinantys varpeliais prie vienų durų.

Aš nieko nesakiau. Sutikau. Sutikimas brūkšnelio nepalieka.

Irena atsisėdo ant kiemo suolo su visais žemėlapiais ant kelių ir pataisė juos vieną po kito raudonu flomasteriu: perbraukė seną rodyklę ir nupiešė dvi, vieną su dviračiu prie senųjų durų, kitą su

ryšuliu prie vartų. Tonis palygino savąjį su mano planu, linija po linijos.

— ŽAIBAS ketino įeiti ten, kur sakė žemėlapis.

— Jūs įeinate ten, — pasakė Irena. — Dviračiams žemėlapis buvo geras. Atsitiktinai.

Tonis liko žiūrėti į savo žemėlapį su veidu žmogaus, sužinojusio, kad buvo teisus, nieko dėl to nepadaręs, o ŽAIBE tai taškų neduoda.

Grįžome į kampą ir pakartojome trečią ruožą, dabar iki pat vartų. Julita ir aš nešėme, o Noa nurodė kryptį, atlaisvino kelią ir įspėjo – viską vienu metu:

— Stok! Laikau varčią! Eikite!

Praėjome. Užpildžiau matuoklį. Eilutėje „kampas → kiemas“ įrašiau: Gunis ir Julita, Noa, Noa, o ketvirtame langelyje – „Noa: ‚žemėlapis klaidingas‘“. Kiekvienas vardas savo spalva: pieštukas, žalia ir turkio.

Tai buvo pirma eilutė su visais pilnais langeliais. Įspėjimo langelį buvome išradę ketvirtadienį dėl manęs, ir pirmoji jį išbandė Noa. Jos vardą užrašiau aiškiausiu raštu, kokį turiu.

Vartai sunkūs. Ji juos laikė nugara, kaip tu antradienį. Užrašau aš, nes tu neužrašytum. –J.

Tonis parodė savo lapą. Viršuje didžiosiomis raidėmis buvo: KĄ REIKĖJO KARTOTI:

- Trečiadienis: fontano posūkis, 3 kartus.
- Penktadienis, 1 ruožas: nieko.
- 2 ruožas: nieko (lėtas).
- 3 ruožas: įėjimas. Tai ne komandos kaltė: tai žemėlapio.

O apačioje, du kartus pabraukta: „Dažniausiai kartojami ne žingsniai. Tai nurodymai.“

— Paskutinis sakinys yra nuomonė, — pasakė Julita.

— Tai faktas, — pasakė Tonis. — ŽAIBE blogai pasakyta kryptis kainuoja du kartus: ten ir atgal.

Užsidėjo šalmą ir nuėjo repetuoti savo reikalų. Pirmame kampe – tilin.

Vakare, parduotuvėje, Mara sudėjo teatrėlį į dėžę, ir dėžė vėl tapo tokia pat dėže kaip visos. Prieš nusileidžiant dangčiui, Noa pažiūrėjo į sagtį.

— Rytoj – trečioje skylutėje. Nors ilgiau atsisegs.

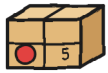
Pasakė žiūrėdama į sagtį, o ne į mane. Tai buvo tai, ką aš buvau pasakęs prieš išeidamas. Neužrašiau to laimėjimų grafoje: ji tai buvo nusprendusi pati, savo laiku, o tai rašoma kitame stulpelyje.

Atvėriau sąsiuvinį brūkšnelių kampe: keturi iš NUSPRĘSTA BE MANĘS ir, žemiau, mano. Šiandien nė vieno nepadariau. Peržiūrėjau dieną su pieštuku ore, kaip peržiūrima sąskaita, prieš pripažįstant ją teisinga. Suskaičiavau keturis nesutarimus. Visus keturis pasakiau garsiai. Vieną laimėjau.

Penktadienis. Nesutarimai: 4. Pasakyti: 4. Laimėti: 1.

Savo lentynoje Nr. 6 dėžė tebeturėjo devynis antspaudus. Devynis. Nė vieno daugiau.

Tas, kurį laimėjai, buvo: padėti teatrėlį ant žemės prieš ginčijantis. Tą tau dovanoju. –J.

SKYRIUS 5

Ar svarbu atvykti pirmiems?

Šeštadienį užsidėjau savo oranžinius šeštadienio marškinėlius. Tai ne prietaras: šeštadieniais nutinka dalykų, ir man patinka visus juos sutikti vienodai apsirengusiam, kad galėčiau palyginti.

— Tu derini su sąsiuviniu, — pasakė Julita.

Pridėjau sąsiuvinį prie marškinėlių patikrinti. Ji buvo teisi, vieno atspalvio paklaida.

Vienuoliktą valandą kieme abejos durys buvo atvertos pirmą kartą per daugybę metų, ir žmonės ėjo pro abejas: dviračiai – pro senąsias, iš kanalo skersgatvio; pėstieji – pro vartus, nuo šaligatvio. Senosios durys, atvertos plačiai, atrodė labiausiai nustebusios iš visų. Nuo mūro iki mūro kabėjo vėliavėlės, o stovėjo stalas su plakatu, kuriame parašyta FINIŠAS. Flora sėdėjo pirmoje eilėje su termosu, kaip žmogus, atėjęs pažiūrėti eisenos ir ketinantis likti iki fejerverkų. Batų parduotuvės šeimininkė stovėjo sukryžiavusi rankas. Vera, su Trupinuke ant rankų; Trupinukė, galvą sukanti į kiekvieną judantį daiktą, o tą

rytą judėjo viskas. Mūro viršuje – šarka. Niekas jos nebuvo kvietęs.

Irena užlipo ant suolo ir sušvilpė. Įsivyravo mokyklos kiemo tyla, tai yra tyla, po kuria daug triukšmo.

— Kiekviena komanda atneša savo krovinį čia, praeidama visas stoteles. Su kroviniu nebėgama. Kas pabėgs, kartoja ruožą. O laiką laimi tas, kas nekartoja.

Užsirašiau žodis į žodį. Tai buvo pirmas kartas, kai žaidimo taisyklė man pasirodė parašyta man.

Sąraše, prismeigtame smeigtukais prie kamštinės lentos, buvo penkios komandos:

1. ŽAIBAS (Zoja, Tonis, Brunas)
2. CHORAS
3. ŠACHAS
4. ADATOS
5. NOA + 2

ŽAIBAS vežė voką, dviračiu. Choras – pultą. Šachmatininkai – milžinišką lentą. Siuvėjai – manekeną be galvos. Mūsiškę užrašė Noa pirmadienį, dar nepažinusi manęs.

— Mes „Noa + 2“, — pasakiau Julitai.

— Aš esu dvejetas, — pasakė ji. — O tu būsi pliusas.

Pažiūrėjau į kryželį tarp vardo ir skaičiaus. Niekada nebuvo ženklas. Užsirašiau jį kaip pareigą.

Kiekviena komanda startuodavo nuo durų, kur miegojo jos krovinys. Mums starto ženklą davė don Antonio, kuris gyvena netoli ir nebėga.

Parduotuvės duryse Mara išnešė teatrėlį iš dėžės, ir teatrėlis išaugo iki savo gatvės dydžio. Noa greitai užsegė dirželį, ir mes pakėlėme.

Klak. Plokštė atsivėrė per sprindį, kaip burna, kuri kažką prisimena.

— Ant žemės, — pasakiau.

Niekas nesiginčijo. Nuleidome jį visi trys vienu metu, lėtai, tarsi viduje vežtume kiaušinį. Antrą kartą Noa jį užsegė lėtai, trečioje skylutėje, ir du kartus patraukė, kad patikrintų. Aš pažiūrėjau į sagtį, paskui į gatvę. Abi buvo geros.

Don Antonio nusiėmė beretę ir staigiai ją nuleido: tai buvo vėliava.

— Ramiai, — pasakė, — taip ir pasiekiama.

Mara ėjo paskutinė, su tuščia dėže po pažastimi. Be nieko viduje ji atrodė didesnė.

Pirmas ruožas. Julita nurodė kryptį.

— Penki žingsniai... Posūkis į kairę!

— Dirželis!

Lėtai sukomės aplink šlubąją žuvį, užėmę visą kampą, kai atvažiavo Zoja dviračiu. Ji važiavo pirmoji iš visų. Sustojo ir pastatė kojų ant žemės.

— Praeikite jūs. Su tuo nebėgama.

Ji laukė, kol išeisime iš posūkio. Tada nuvažiavo. Dvidešimt sekundžių buvome ją aplenkę. Ji pati tai išmatavo laikrodžiu.

Sustojo staiga. Kasa užtruko šiek tiek ilgiau. –J.

Kiekvienoje stotelėje buvo antspauduojama kortelė. Kepyklos kortelė buvo pas Eliją, kuri antspaudavo nykščiu, apsitaškiusiu miltais, ir spaudė taip, tarsi kortelė būtų tešla ir ją reikėtų palikti pakilti. Mūsiškei paliko tris baltus pirštų atspaudus, po vieną kiekvienai galvai, nors atėjome, kai ŽAIBO kortelėje miltai jau buvo nudžiūvę.

ŽAIBAS pravažiavo pro mus tris kartus, kaskart skirtinga gatve. Iš už teatrėlio ŽAIBAS atrodė kaip gegutės laikrodis: išlįsdavo, sugiedodavo ir pasislėpdavo. Tonis abiem rankomis laikė vairą ir kampuose skambino varpeliu. Brunas vežė voką. Zoja važiavo priekyje ir laukė jų kiekvienoje stotelėje, neliesdama kortelės, kol visi trys susirinkdavo. Antrą kartą pravažiuodamas Tonis nežiūrėjo į laikrodį: žiūrėjo į mus. Tai buvo tai, kas arčiausiai nuomonės, kokią mačiau iš jo visą dieną.

Antrame ruože nešė Julita ir Noa, o kryptį nurodinėjau aš. Mus aplenkė choras su savo pultu. Bėgte. Sušvilpė Irenos švilpukas, kuri buvo visur vienu metu, ir choras grįžo prie fontano, tyliai dainuodamas, kaip dainuojama, kai reikia kartoti ruožą.

Mus aplenkė šachmatininkai, su lenta šonu ir figūromis maišelyje, kuris barškėjo kaip kruša. Mus aplenkė net manekenas, horizontaliai, nešamas trijų siuvėjų, einančių ant pirštų galų, tarsi manekenas miegotų. Kad tave aplenktų manekenas be galvos, – patirtis, kurios nemoku išmatuoti, ir pamėginau.

Julita nebėgo. Na: koja pati nulėkė. Ji ją grąžino.

— Ar svarbu atvykti pirmiems? — paklausė.

— Etiketėje nerašo „pirmiems“, — pasakė Noa. — Rašo „sulankstytas“.

— Bordiūras, — pasakiau aš.

Užnešėme jį.

Choras kartojo ruožą dainuodamas. Grįždamas derino geriau. –J.

Trečias ruožas. Kryptį iki vartų nurodė Noa. Ten padėjome teatrėlį ant žemės.

— Kas atidaro? — paklausė Julita. Ir laukė atsakymo.

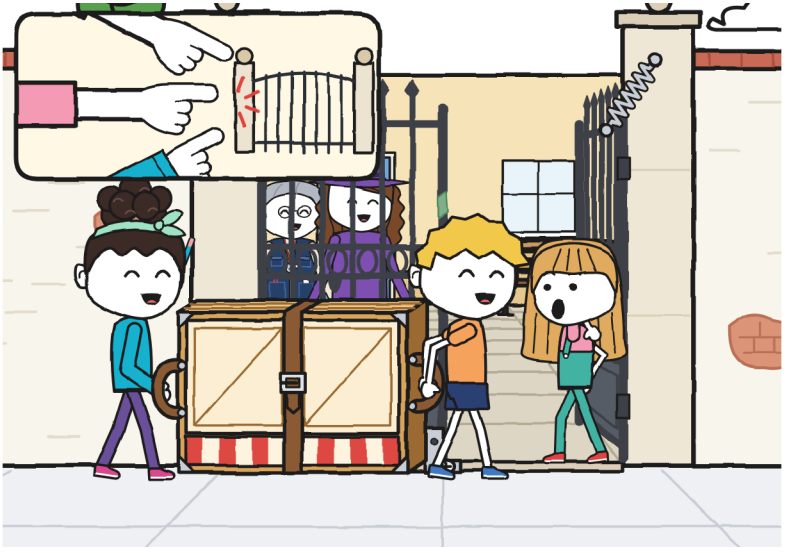
Parodėme visi trys vienu metu. Tai buvo trečias kartas per savaitę. Antradienį kiekvienas buvo parodęs į vietą. Penktadienį kiekvienas – į kitą žmogų. Šįkart visi trys į tą pačią vietą: Noa parodė į vartus, Julita parodė į vartus ir aš parodžiau į vartus. Paskui nusijuokėme, nes taip nenuspręsi, kas. Trys rankos, rodančios į duris, yra labai tvirta nuomonė apie duris ir jokios apie mus.

— Tu, — pasakėme Noa ir aš.

Noa perėjo prie savo rankenos. Julita laikė varčią nugara ir abiem rankomis, kojos tvirtai įsmeigtos, ir šįkart nė viena nenulėkė.

— Stok! Laikau varčią! Eikite!

Praėjome. Sulankstytas. Visas.

— Keturiasdešimt viena minutė, — pasakė Irena.

ŽAIBAS buvo užtrukęs keturiolika. Jie sėdėjo trise ant žemės prie dviračių, nesuprakaitavę. Zoja pasisveikino su manimi dviem pirštais; Brunas – visa ranka.

Atėjo Mara su dėže po pažastimi. Irena pažiūrėjo į teatrėlį ant savo kiemo žemės, sulankstytą, su dirželiu savo vietoje, ir žiūrėjo ilgai, iš viršaus į apačią, kaip žiūrima į žmogų, grįžusį iš ilgos kelionės, kad patikrintum, ar jis sveikas. Atvertė aplanką ir parodė Marai registro lapą: „Teatro dirbtuvė. Atsakinga: Irena“. Mara skaitė taip, kaip ji skaito, pirštu, pirma eilutę, paskui antspaudą. Julita padavė jai žalią flomasterį, tą, kuris nenusitrina.

— Man tinka, — pasakė Irena. Ir pasirašė ant etiketės.

Etiketėje atsirado žodis PRISTATYTA. Jo niekas nebuvo parašęs. Aplink tebebuvo devyni antspaudai GRĄŽINTA, po vieną kiekvienai Maros kelionei, o viduryje dabar – žalias parašas, kuris niekur neketino dingti.

Irena atvertė centro inventorių, kad užrašytų teatrėlį. Nereikėjo: jis jau turėjo savo puslapį. Viršuje buvo parašyta SULANKSTOMAS TEATRĖLIS · dar negautas, o žemiau, langelyje, vadinamame BANDYMAI, buvo sena, kreiva eilutė, labai prastu raštu:

„Išbandyta kieme. Sulankstytas, praeina pro dvejas duris. Atidarytas – ne. —R.“

Pasilenkėme visi trys ją skaityti, taip, kad galvos metė šešėlį.

— Tai iš laikų, kai dar nevadovavau dirbtuvei, — pasakė Irena. — Nežinau, kas tai.

— Mes irgi, — pasakė Julita. — Bet po truputį sužinome.

R. buvo tame kieme ir išbandė teatrėlį, prieš jį išsiunčiant. Šį kartą išmatavo abejas duris: vartus ir senąsias. Tai, ką R. žinojo, tilpo į vieną eilutę. Mums tai kainavo savaitę.

Elijos durys. Abejos kiemo. Matuoja duris. Pasilieku kortelei. —J.

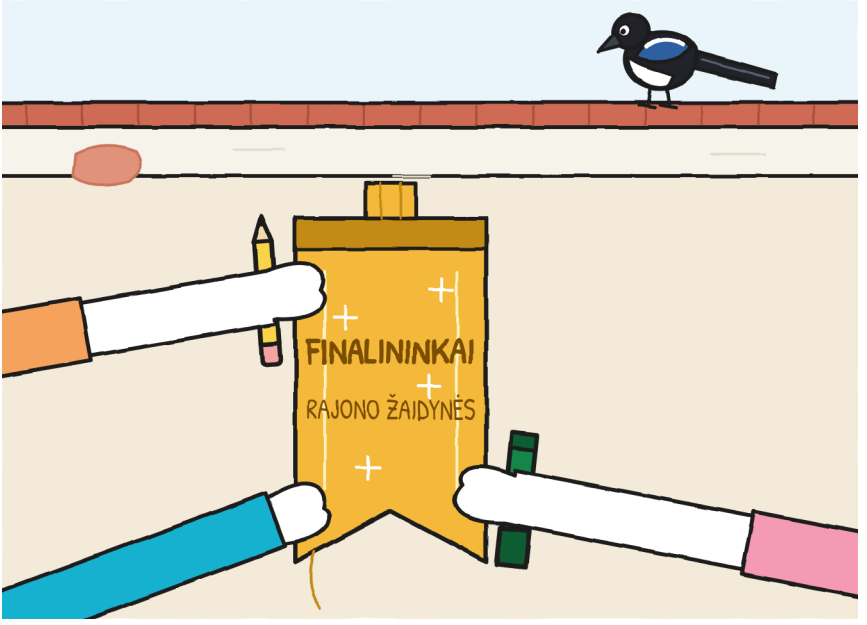

Laimėjo ŽAIBAS, nepakartojęs nė vieno ruožo. Prizas buvo Elijos kepalas su miltais užrašytu 1. Zoja jį padalijo į tris dalis. Bruno gabalas buvo tokio pat dydžio kaip jos; išmatavau akimis, ir mano akis, kai kalbama apie gabalus, neklysta.

Komandoms, kurios atvyko su visu kroviniu, Irena davė juostelę. Mūsiškę mačiau iš arti, nes laikėme ją trise: viena ranka su pieštuku, viena su žaliu flomasteriu ir viena su turkio spalvos rankove. Ji buvo iš aukso spalvos atlaso, su blizgesiais, kurie keisdavo vietą, kai prie jų kvėpuodavai, su trumpu mazgu viršuje ir kraštu, kuris jau išleido siūlą. Buvo parašyta raidėmis, skaitomomis iš tolo: FINALININKAI · RAJONO ŽAIDYNĖS.

Ant mūro šarka palenkė galvą. Taip darau aš prieš planą, kurio nesuprantu.

— Finalininkas yra tas, kuris ateina paskutinis, — pasakė Julita.

— Tai tas, kuris ateina į finalą, — pasakė Noa.

— Mes į finalą atėjome paskutiniai, — pasakiau aš. — Tinka abiem.

— Jei jau čia, — pasakė Irena, — reikia jį pirmą kartą panaudoti.

Jį atvėrė Mara su Irena, rankomis laikydamos šonines sijas. Klak, klak, klak. Tai buvo pirmas kartas per visą savaitę, kai girdėjau jį atsiveriant tyčia, ir skambėjo tas pats: matyt, teatrėliui nesvarbu.

Mes – už jų. Turėjome dvi minutes sugalvoti vaidinimą. Noa išdalijo roles. Pirma paklausė:

— Kas nori kalbėti mažai?

Pakėliau ranką. Tai buvo greičiausia ranka per visas žaidynes.

Trupinukė išsivadavo iš Veros, nuskrido metrą ir nutūpė ant plokštės, labai tiesi, uodega kabodama tiesiai prieš langą. Tą savaitę pro tą rėmą buvo matyti Tonis su pilna burna, Noa gatvės viduryje ir don Antonio, miegantis prieš lentą. Dabar – Trupinukės uodega. Rėmas turi neklystančią akį tam, kas nepriklauso. Tai buvo vaidinimas, nors dar nė nebuvo prasidėjęs.

Vera ją pagavo ištiestomis rankomis, o Trupinukė leidosi, su veidu „čia ne aš“, kurį nusikopijavo iš manęs pirmą dieną.

Vaidinimas vadinosi „Siuntinys, kuris nenorėjo įeiti“. Julita vaidino Marą, su popieriniu kūgiu vietoj skrybėlės. Noa vaidino visas duris, ir kiekvienos išėjo skirtingos vien pakeitus kojų. Aš vaidinau siuntinį, išlindęs pro langą.

— Dirbtuvė? — sakė Noa. — Čia siuvimas.

— GRĄŽINTA, — sakiau aš.

— Dirbtuvė? Čia choras.

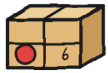
— GRĄŽINTA.

Pasakiau tai devynis kartus. Publika skaičiavo, o choras, kuris tam ir buvo atėjęs, skaičiavo derindamas. Dešimtą kartą Noa išskėtė rankas, ir aš pasakiau kitą žodį.

Nusilenkti išlindome visi trys pro langą. Tilpome. Susispaudę. Mano kairioji ausis buvo Julitos, o dešinioji – Noos kuodelio. Apačioje Mara, ta su tikra skrybėle, plojo dviem pirštais.

Gabalais jo nedalija. Reikia susispausti. –J.

SKYRIUS 6

Kas lieka, kai išbandymas baigiasi?

Po pietų grįžome į parduotuvę su etikete. Noa irgi atėjo. Ji sustojo prie durų, su užrašų knygele ant virvutės, ir skaičiavo siuntinius lentynoje pirštu ir lūpomis, be balso.

Julita pažiūrėjo į plakatą. Paskui – į Marą.

— Galima?

— Tai tavo plakatas.

Užlipo ant mėlynos taburetės, išbraukė 15 ir didelėmis raidėmis parašė 14. Mara priklijavo etiketę savo knygoje, šalia kitų penkių, ir du kartus perbraukė ranka, kaip lyginama paklodė.

Prie durų Noa baigė skaičiuoti.

— Keturiolika, — pasakė, nieko nekalbėdama.

— Keturiolika, — pasakė Julita nuo taburetės, vis dar su neuždarytu flomasteriu.

Tonis atnešė rezultatų lentelę su centro antspaudu, kad nusirašyčiau sąsiuvinyje: ŽAIBAS, keturiolika minučių; ŠACHAS, dvidešimt devynios; ADATOS, trisdešimt trys; CHORAS, trisdešimt aštuonios, su vienu pakartotu ruožu; NOA + 2, keturiasdešimt viena. Pažiūrėjau du kartus. „Brunas“ buvo visas, neperbrauktas ir be nieko ant viršaus. Mūsų komandą sutvarkė Noa savo turkio pieštuku, niekam neprašant: perbraukė „+ 2“ ir užrašė NOA, JULITA IR GUNIS.

— Pirmadienį nežinojau, kaip jūs vadinatės, — pasakė. — Na. Kaip Gunis vadinosi.

Išėmiau R. kortelę. Joje buvo vienuolika užuominų. Pridėjau dar vieną: „12. Teatrėlį išbandė centro kieme prieš jį išsiunčiant. Tai yra inventoriuje.“ Tonis ją perskaitė. Perskaitė ir savo, žemiau, NEIŠSPRĘSTA: man priklauso paaiškinimas, ir pravedė pirštu po ja, neliesdamas rašalo. Nieko neperbraukė.

— Teatrėlį išbandė, — pasakė. — Mano varpelio neišbandė.

— To mes nežinome, — pasakė Julita.

— Apie mano varpelį jokioje inventoriaus eilutėje nėra nė žodžio, — pasakė Tonis. Ir tai irgi buvo tiesa.

Paskui išskleidžiau planą ant prekystalio. Tiksliau: jis jau nebuvo sulankstytas. Nuo ketvirtadienio keliavo atvertas sąsiuvinyje, kyšodamas iš viršaus, bet turėjo perlinkių žymes, kryžiumi, kaip langas, o jos nedingsta. Planas prisimena, kaip jį laikė.

Pritvirtinau jį matavimo juosta viename kampe ir pieštukų dėžute kitame.

— Tau trūksta tavo dalies, — pasakiau Noai. — To, kas yra nuo fontano į ten. Iš tų gatvių aš žinau tik metrus.

Šios frazės nebuvau repetavęs. Buvau ją pagalvojęs, o tai kas kita: per vaidinimą, išlindęs pro langą, tarp šeštojo GRĄŽINTA ir septintojo.

Noa pažiūrėjo į Julitą. Julita pažiūrėjo į lubas, tai jos būdas nesikišti, ir žiūrėjo su susidomėjimu, kurio parduotuvės lubos dar niekada nebuvo užsitarnavusios.

— Ar galiu ant jo piešti?

— Todėl tau jį ir rodau.

Pastūmiau planą jos link abiem rankomis. Noa ištraukė pieštuką iš už ausies ir akimirką palaikė jį ore, neliesdama popieriaus, kaip lieka ranka prieš pabeldžiant į duris, kurios ne jos. Paskui nuleido.

Tai buvo pirmas kartas, kai kitas pieštukas palietė tą popierių. Kaskart, kai turkio spalvos smaigalys nusileisdavo, aš šiek tiek stipriau spausdavau matavimo juostą prie jos kampo, nors planas neturėjo jokio ketinimo išeiti. Julita tai pastebėjo ir nieko nepasakė, o Julitai tai labai triukšmingas pastebėjimo būdas.

Ji pridėjo savo gatvę, centro vidų, su sale, kiemu ir juos jungiančia koridoriumi, ir atstumus – žingsniais. Rašo mažai ir tiesiai, tarsi kiekviena raidė turėtų tilpti į vieną plytelę. Aš šalia

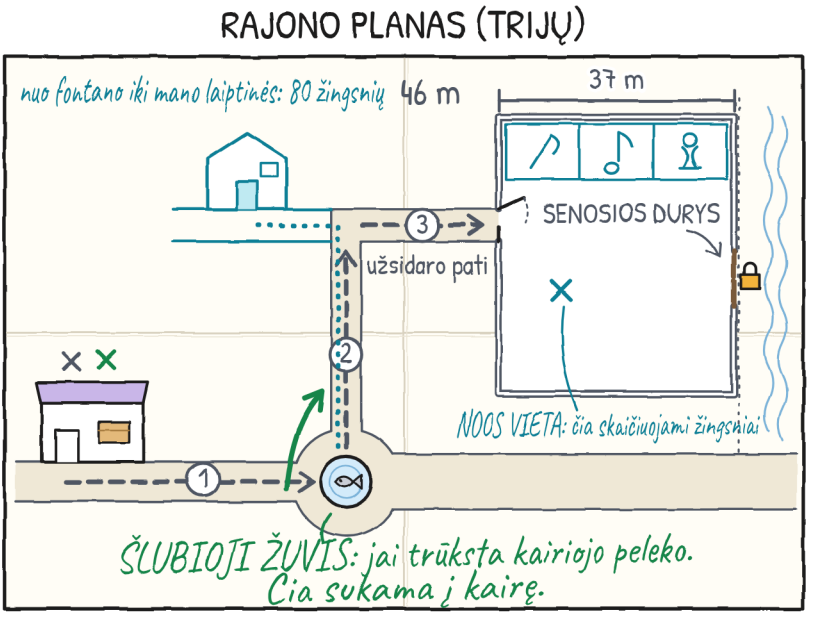
užrašiau metrus. „Nuo fontano iki mano laiptinės: 80 žingsnių“, parašė ji, o aš šalia: „46 m“. Aštuoniasdešimt kartų penkiasdešimt aštuoni – keturiasdešimt šeši su keturiasdešimt. Suapvalinau žemyn, iš mandagumo. Mano plane pirmą kartą buvo du vienetai, ir nė vienas nebuvo klaidingas. Kieme Noa pažymėjo turkio spalvos kryželį: „NOOS VIETA: čia skaičiuojami žingsniai“.

Julita nebeištvėrė. Atidengė flomasterį ir parašė šalia fontano, žaliai ir neprašiusi leidimo: „ŠLUBIOJI ŽUVIS: jai trūksta kairiojo peleko. Čia sukama į kairę“. Parduotuvėje padėjome du kryželius, vieną pieštuku ir kitą žalią, taip arti, kad liečiasi.

Viršuje planas vadinosi GUNIO PLANAS. Žemiau parašiau naują pavadinimą: RAJONO PLANAS (TRIJŲ). Skliaustai buvo mano idėja. Skliaustai yra tai, kas man geriausiai sekasi.

O jiems piešiant, jos papasakojo man šlubosios žuvies istoriją. Papasakojo abi vienu metu, viena kiekvienoje prekystalio pusėje, o aš sukiojau galvą iš vienos į kitą, kaip žiūrima rungtynes nuo tinklo. Ji ilga. Ne tokia gera, kaip sako. Bet dabar ją žinau.

Ji nuostabi. Tik mes ją papasakojome blogai: kalbėjome viena per kitą. –J.

Julita nešiojo juostelę, pririštą prie riešo, nuo pietų. Jai jau buvo atsipainiojęs trys siūlai. Suskaičiavau juos, nes ji irgi skaičiavo, tyliai, kaskart, kai vienas užkliūdavo už kombinezono kišenės.

— Jei pasiliksiu aš, pirmadienį bus tik kutas, — pasakė. — Gal laikykime ją sąsiuvinyje?

Priklijavome ją pirmame puslapyje, po žodžiu BENDRA ir žaliu raštu, kuris užima pusę lapo, po lipnios juostos gabalėlį kiekviename gale. Noa laikė vieną galą, Julita kitą, o aš uždėjau abu gabalėlius, tiesiai. Mazgas liko viršuje, kiek išsipūtęs; blizgesys keitė vietą, kaskart, kai kas nors vertė šalia esantį

puslapį. Kampe užrašėme tris mažus inicialus: G, pieštuku; J, žaliai; N, turkio spalva.

Uždariau sąsiuvinį pabandyti. Užsidarė prasčiau: mazgas darė gumbą, o viršelis kampe liko šiek tiek pakilęs, kaip žmogus, kuris niekaip neišeina. Paraštėje užrašiau „defektas“ ir paskui ištryniau.

Nupiešiau ją su atsipainiojusiais siūlais. Jei skils, skils: nenupiešiu jos naujesnės, nei yra.

Pro stiklą šarka nuo mūro žiūrėjo į mus iš žibinto. Žiūrėjo į juostelę, ne į mus. Pastebėjau, nes jos vietoje būčiau žiūrėjęs į tą patį.

Mano sąsiuvinis neužsidaro taip gerai kaip tavo. Todėl. –J.

Noa vartė puslapius atgal. Pirma paprašė leidimo, su atvira ranka virš sąsiuvinio, jo neliesdama, o aš linktelėjau. Vartė lėtai, po vieną, nė vieno nepraleisdama: antradienio matuoklis, trečiadienio žalia eilutė, paskutinis puslapis su mūro gabalu ir puse spynos, ketvirtadienio naujas langelis. Priėjo prie brūkšnelių kampo.

— O čia kas?

Ranka buvo tiksliai tokiu atstumu, kad galėtų uždengti. Nejudinau jos.

— Skaičiavimas, kurį blogai vedžiau.

— O čia? — Perskaitė garsiai: — „Vartus gali laikyti ir akmuo“.

— Tai pagalvojau antradienį.

Julita liovėsi supti kojų prie taburetės. Tonis iš savo dėžės pakėlė akis nuo laikrodžio, kuris nieko nematavo.

— Akmuo nesako „bordiūras“, — pasakė Noa. — Ir nepasako penkiolika kartų „stok“.

Pasakė taip, kaip ji sako dalykus, skaičiuodama. Paskui vertė puslapį pirmyn, vėl prie juostelės, kaip žmogus, paliekantis knygą ten, kur ją rado.

Brūkšnelių neištryniau. Pieštuku galima, bet nenorėjau. Po fraze nupiešiau mažą akmenį su debesėliu. Palikau jį tuščią.

Neištrink jų. Jie šiek tiek mano. —J.

Sekmadienį, auštant, budėjo Noa, kuri gyvena priešais centrą. Devintą valandą ji atnešė į parduotuvę raštelį. Atėjo skaičiuodama žingsnius; matėsi iš lūpų. Jis buvo sulenktas į tris lygias dalis; patikrinau. Parašyta turkio spalva, mažu ir tiesiu raštu:

- 7:38: teatrėlis dirbtuvėje, sulankstytas.
- 7:44: aušta. Nejuda.
- 7:50: tebėra. Žingsnių, kuriuos nužingsniavo: nulis. —Noa

Saugo geriau nei aš, skaičiuoja geriau nei aš ir nekepa duonos. Du iš trijų. —J.

Mara pakėlė durų žaliuzę per pusę, kad praleistų mus, ir aš nupiešiau lentyną: keturiolika siuntinių ir šešios tuščios vietos, paeiliui, nuo 1 iki 6, kaip dantys, kurie iškrenta iš eilės. Plakato liesti nereikėjo.

— Šeši, — pasakė Mara. Ir uždarė savo knygą.

Tonis sėdėjo ant savo dėžės su šalmu, nors buvo sekmadienis. Noa stovėjo prie durų. Niekas jai nesakė sėstis ar eiti. Atėjo, nes norėjo, o pirmadienį turi repeticiją.

Sąsiuviniui užbaigti nupiešiau teatrėlio langą, tuščią.

Nubraižiau jį su liniuote: rėmas, trumpa uždanga, surinkta į vieną pusę, mediena su gyslomis. Viduje – nieko. Tai buvo pirmas savaitės langas, pro kurį niekas neėjo atsitiktinai, ir man atrodė teisinga palikti jį tokį akimirkai, kaip paliekamos atviros durys, kai girdi ką nors lipant laiptais.

Pirmiausia nupiešiau save, pieštuku, vienoje pusėje, ten, kur stoviu nuotraukose. Pačiam save piešti – sunkiausia, kas yra: negali pamatuoti iš šalies. Išėjau rimtas ir su gerai sušukuotais plaukais, kurie nėra tokie, kokius nešioju, bet tokie, kokius norėčiau nešioti. Netaisiau. Palikau vietos su kaupu.

Paskui palikau sąsiuvinį atvertą ant prekystalio, atsuktą į jas, su pieštuku skersai. Nepasakiau, kam. Mara, už nugaros, nežiūrėjo: ėmė lyginti rašalo buteliukus su dėmesiu, kurio jiems nereikėjo.

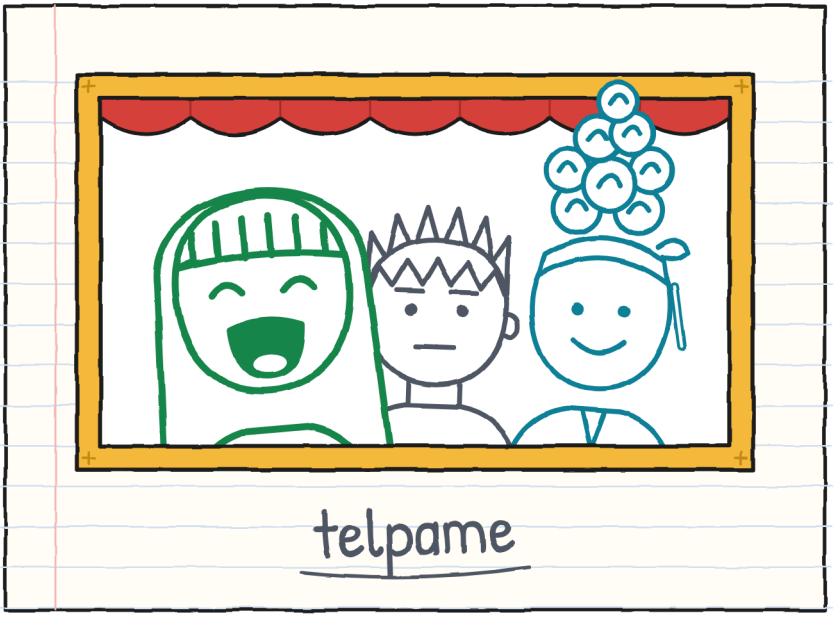
Noa paprašė leidimo prieš piešdama mano sąsiuvinyje. Julita – ne.

Julita nupiešė save žaliai, su atvira burna ir didesnė už kitus du, nes, pasak jos, tikrame gyvenime irgi užima daugiau vietos. Noa dviem pirštais išmatavo likusią tuščią vietą, kaip ji matuoja mažus dalykus, ir nusipiešė jos viduje, turkio spalva. Kuodelis išlindo iš rėmo viršuje. Netaisė. Noai rėmai viršuje būna per maži, ir ji tai žino.

Buvome tilpę į tikrą langą šeštadienį, susispaudę. Popieriniame, kurį buvau nupiešęs su vietos su kaupu, susispaudėme taip pat. Papildomos vietos nepanaudojo niekas.

Apačioje, pieštuku, parašiau žodį:

telpame.

Bendra yra bendra. Taip parašyta pirmame puslapyje. –J.

Liko lentelė, kuria užbaigiami visi mano sąsiuviniai. Šįkart padariau ją ruožas po ruožo, nes taip matuota visą savaitę.

PRISTATYMAS NR. 6. Ruožas po ruožo (kas nešė · kas vedė · ką reikėjo kartoti):

- Parduotuvė → šlubosios žuvies fontanas: Gunis ir Noa · Julita · fontano posūkis (tris kartus).
- Fontanas → kampas: Julita ir Noa · Gunis · nieko (bet lėtai).
- Kampas → kiemas: Gunis ir Julita · Noa · įėjimas: žemėlapis buvo senas.
- Šeštadienis: visi trys · visi trys paeiliui · dirželis (antrą kartą, trečioje skylutėje).
- Prieš mus: Mara viena · niekas · devynios kelionės.
- R.: ? · ? · nežinome.

Apačioje nupiešiau trijų matuoklį su visais keturiais pilnais langeliais ir trimis pakeistais vardų vietomis.

Trys langeliai. Na, keturi. Trys vardai. Nė vieno tuščio. –J.

NEĮMANOMI PRISTATYMAI · 7

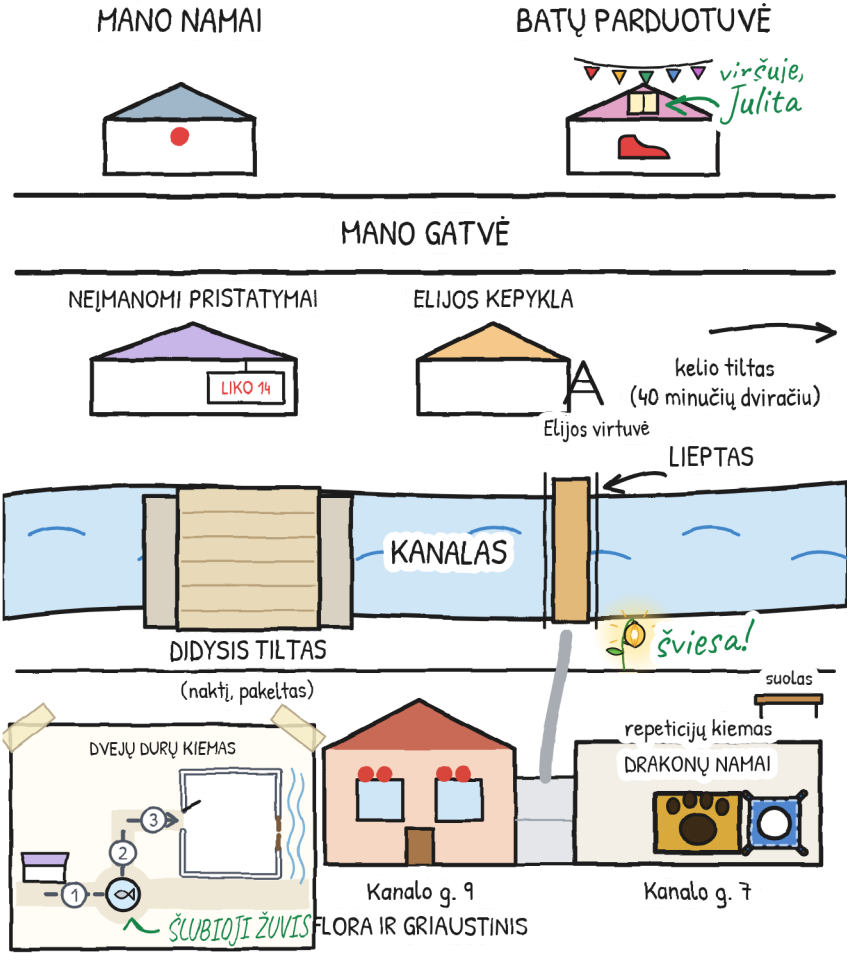
(jau greitai)

Šį kartą etiketė prašė valandos, kai aš jau esu su pižama.

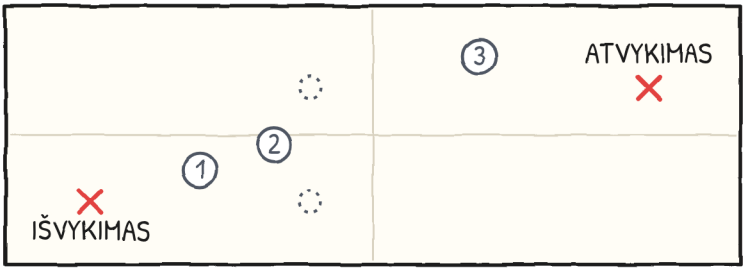
Kas nemiega, kai kiti užsidaro? Be manęs. –J.

RAJONAS (6 versija)

TAVO MARŠRUTAS

Kas neša? Kas nurodo kryptį? Kas atlaisvina kelią? Kas įspėja?

TRIJŲ MATUOKLIS

	NEŠTI	NURODYTI KRYPTĮ	ATLAISVINTI KELIĄ	ĮSPĖTI
1 ruožas				
2 ruožas				
3 ruožas				

Jei viename langelyje visada tas pats vardas, pakeisk. –J.

VIENA ISTORIJA, ŠEŠI DYDŽIAI

Ši knyga yra šešių dydžių, nuo 3 iki 16 metų, ir daugiau nei 20 kalbų. XXS, XS, S, M ir L pasakoja istoriją puslapis po puslapio, su tais pačiais piešiniais ir vis daugiau niuansų. XL – tai romanas: ta pati istorija, kurioje yra vietos viskam, ką Gunis galvoja, bet nepasako.

BEKM lygiai yra apytiksliai: XXS, pre-A1 · XS, A1 · S, A2 · M, B1 · L, B2 · XL, B2–C1.

Kiekvienas savo dydžio. Tas pats teatrėlis. –J.

ŠEIMOMS IR MOKYTOJAMS

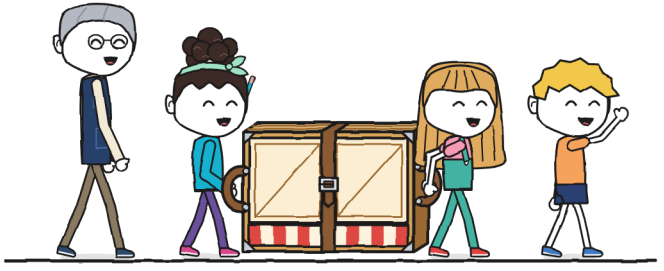

Skyrių užduotys: linguaula.com (su L dydžio užduotimis)

TIKRAS PERGABENIMAS: KĄ DARYTI

1. Prieš išeinant apžiūrėk visą kelią.
2. Vienas žmogus eina laisvas: atveria duris ir įspėja.
3. Rankos – ant rankenų. Toli nuo vyrių ir užraktų.
4. Su kroviniu nebėgama ir nevaržomasi.
5. Jei kas nors pasako „stok“, sustoja visi.
6. Pirma padedama ant žemės; paskui ginčijamasi.
7. Didelius daiktus atveria ir sulanksto du žmonės, kartu su suaugusiuoju.

Antspaudas TIK PASAKOJE žymi tai, kas gali nutikti pasakoje, bet ne tikrame pergabenime.

Ir jei žinai ką nors apie kelią, pasakyk anksčiau. –J.